

MŪSŲ VISUOMENĖJE

Dar apie ALT Sąjungos seimą

Ypatingo jaukumo seimui suteikė dail. Vl. Vijeikio dalyvavimas jo prirengime. Jo parengta dekoracija prie prezidiumo stalo — Lietuvos Vytis ant vėliavos ir šūkis iš Lietuvos himno "Vardan tos Lietuvos vienybė težiūdi" seimo posėdžių salei sudarė jaukaus iškilmingumo nuotaiką. Prie to daug prisidėjo ir jo surengta tautinio meno bei literatūros parodėlė, kuri simboliškai atstovavo dar neatidarytą didžiąją dailės parodą.

Malonus momentas seime buvo, kada į jį atsilankė garsioji lietuvaite dainininkė A. Kaskas, kuri tarė trumpą sveikinimo žodį ir seimo dalyviams karštai plojant pasirašė po ALTS iškilmingu steigiamuoju aktu.

ALT Sąjungos Tarybos narių sąrašė pereiname numeryje liko nepaminėtas Br. Budginas iš Chicago. Jis buvo vienas iš veikliųjų seimo rengimo dalyvių, jo sekretariato narys ir yra išrinktas į Tarybą.

Taip pat Spaudos komisijos sąstatas buvo paminėtas nepilnas. Spaudos komisijon yra išrinkti: Pr. Lapienė, inž. K. Krulikas ir P. Juknys.

Primenama, kad visais Sąjungos reikalais susižinoti patogiau yra kreiptis į jos reikalų vedėją Br. Dirmeikį šiuo adresu: 148 Grand St., Waterbury, Conn.

Jau yra atspausdintas atskiroje knygtelėje ALT Sąjungos statutai. Skyrų pertvarkytai ar naujų steigimo iniciatoriui prašomi nurodyti, kiek statuto kopijų jiems reikėtų turėti.

VLIKo atstovai išvyko Europon

Gegužės 25 d., 1:30 val. p.p. iš La Guardia aerodromo išskrido Londonan VLIKo pirmininkas M. Krupavičius ir VLIKo Vykd. Tarybos pirmininkas V. Sidzikauskas. Aerodrome įvyko spaudos konferencija.

Korespondentams paklausus, ar numatoma kitokia išsilaisvinimo priemonė, negu karas, VLIKo pirmininkas atsakė: "Taip — tvirtas žodis iš Washingtono".

Svečių išlydėti atvyko gražus būrys lietuvių.

Gegužės 26 dieną min. B. K. Balutis pranešė, kad svečiai jau Londone.

Atsikreipimai Lietuvos reikalui

Jau buvo minėta, kad Paryžiaus derybų išvakarėse Amerikos Lietuvių Tarybos Prezidiumas įteikė Washingtono memorandumą Lietuvos reikalui.

VLIKo ir jo Vykd. Tarybos pirmininkai, prieš išvydami į Europą, paskelbė tekstą jungtinio memorandumo, kurį Lietuvos, Latvijos ir Estijos ministrai įteikė UNO sekretariatui.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimo vardu jo prezidiumas pasiuntė pareiškimą prezidentui Trumanui ir Valstybės sekretoriui Achesonui.

Gegužės 24 d. įvykusio Brooklyno lietuvių visuomenės susirinkimo prezidiumas (Pirm. J. Ginkus, sek. J. Glaveskas) pasiuntė telegramą Amerikos delegacijai į Paryžių.

Tų pareiškimų turinius skelbiame atskirai.

DIRVA

THE FIELD

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 100,000 Lithuanians in the State and in Cleveland.

No. 22

Kaina 6c.

CLEVELAND, OHIO . June — Birželio 3, 1949

(34-ti metai :: 34th year)

New Yorko Muziejaus atstovas Clinton Thomas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimo dalyvių grupėje. Jis atvyko pasveikinti seimą New Yorko Muziejaus vyr. direktoriaus vardu. Sveikino seimą, kaip lietuvių meno parodos rengėją, kuria muziejus esąs labai susidomėjęs. Pabrėžė, kad toji paroda bus sujungta su naujų muziejaus patalpų atidarymu ir bus pirmoji iš visos eilės tautinių parodų, kurias New Yorko Muziejus jau numato rengti.

Paveiksle iš dešinės į kairę: K.S. Karpus, J. Tysliava, J.J. Bačiūnas, Marija Sims, Clinton Thomas, A. Olis, dr. M.J. Colney, J. Ginkus.

Paryžiaus derybos jau įklimpo nesutarimnose su Višinskiu

Vienintelis dalykas, dėl kurio Paryžiuje nesunkiai buvo susitarta, tai dienotvarkė.

Kai priėjo prie reikalų, tuoj pasirodė, kad Višinskis nesutinka su nieku, ką kiti trys siū-

lo, o tie nesutinka su tuo, ką Višinskis siūlo.

Svarbiausias klausimas yra Vokietijos suvienijimo klausimas. Višinskis griežtai atmetė pasiūlymą, kad Rytinė zona pri-

sijungtų prie vakarinių, vadovaujantis Bonnoje priimta konstitucija. Nors ta konstitucija priimta Vokietijos dviejų trečdalių, tačiau Višinskiui ji negera. Jis mano, kad skubomis jau derybų metu Rytinėj zonoj iškepta konstitucija yra vienintelė, kuri tinka Vokietijai.

Višinskis dar siūlo atgaivinti keturių kontrolės komisijų, kurioje siūlo naudoti veto teisę. Tai reiškia, kad be sovietų atstovo sutikimo nieko nebūtų galima nuspręsti.

Kiti trys su tuo, žinoma, nesutinka, kadangi tada tikrai nieko nebūtų galima nutarti, jei tik nebus sutikta su Maskvos reikalavimais.

Višinskis nori gauti kontrolės teisę ir Rūro krašto pramonėje, bet nieko nenori girdėti apie Silezijos pramonę.

Višinskis pasirūpino, kad atvyktų į Paryžių Rytinės zonos "vokiečių" delegacija, kuri norėtų išdėstyti neva tos zonos vokiečių reikalavimus. Tačiau kiti trys nesutinka tos delegacijos priimti.

Paašikėjus, kad dėl politinių Vokietijos klausimų beveik nebėla vilties susitarti, amerikiečiai dar kalba apie galimybę susitarti dėl prekybinių santykių. Tačiau Bevinas ir čia pesimistas. Jis mano, kad be politinių santykių išsprendimo ir iš prekybiavimo nieko negali išeiti.

Todėl, jei šiomis dienomis nebus sugalvota dar kokių naujienų, derybos gali baigtis panašiai, kaip Londone ir Maskvoje.

Kaip jau DIRVOJE buvo rašyta, ansamblį nesenai aplankė IRO centro pareigūnai, Pary-

vyzdys" ... Sudaryta neva vyriausybė — "Liaudies Taryba".

BIRŽELIO 1

Čekoslovakijoje vyksta slapdas Kominformo posėdis, kuriame dalyvauja Malenkov, Maskvos politbiuro narys, vienas iš žymiausių dabartinės Maskvos politikos nustatytojų.

Atsišaukimas į LVS narius

Brangūs Lietuvai Vaduoti Sąjungos nariai,

"LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGOS SEIMAS, suauktas posėdžiui 1949 metais gegužės 21 dieną New Yorke, New Yorker viešbutyje, išklaušęs Sąjungos Pirmininko pranešimą,

pareiškia:

1. Lietuvai Vaduoti Sąjunga per savo devynius darbo metus įdėjo didelį įnašą į Lietuvos laisvinimo bylą, be paliovos ir ir visokiais būdais keldama Amerikos visuomenėje ir Amerikos valdžios sluoksniuose Lietuvos nepriklausomybės atgavinimo klausimą;

2. Lietuvai Vaduoti Sąjunga su dėkingumu įvertina Amerikos lietuvių dosnias aukas, nuosirdų pritarimą ir visokeriopą paramą Sąjungos darbams;

3. Lietuvai Vaduoti Sąjunga visi didesnieji darbai būtų neįmanomi, jei ji nebūtų turėjusi taurių, sumanių ir pasiūlymus žmonių jos centro ir jos skyrių vadovybėse.

Lietuvai Vaduoti Sąjungos Seimas, susipažinęs su pasiekimais Lietuvos laisvinimo veiklos sąlygomis ir apsvaustę svarbiausius tautinės srovės uždavinius Amerikos lietuvių visuomenėje,

nutarė:

Pertvarkyti Lietuvai Vaduoti Sąjungos veiklą taip, kad ji įsiliestų į AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS organizaciją, perleisdama jai vi-

sus savo materialinius ir dvasinius išteklius.

Tuo tikslu dabartinė LVS vadovybė sustabdo atskirą skyrių ir centro veikimą, perduoda savo kasą, turtą ir archyvą ALT Sąjungos vadovybei.

LVS Seimas, darydamas šį nutarimą, įgalioja dabartinę Sąjungos vadovybę susitarti su ALTS pirmininku dėl užbaigimo tų LVS sąjungos darbų, kurie yra pradėti ir kurie negali būti nutraukti.

Skelbdamas šią LVS Seimo rezoliuciją, žinau, kad visi mūsų Sąjungos žmonės gerai suvanta reikala su padidinta energija burtis ir dirbti mūsų bendros ir vieningos organizacijos — AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS — re-timuose. Šia proga kviečiu visų LVS skyrių vadovybes susisiekti su ALTS centru — 148 Grand St. Waterbury, Conn., ir su juo išsiaiškinti dėl tolimesnio darbo, dėl skyrių turimo turto ir dėl visų kitų reikalų.

LVS centro vadovybės vardu dėkoju visiems, kurie savo darbu ir aukomis palaikė ir gairino mūsų organizaciją. Nuo dabar einame visi po vienybės ženklą į Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą ir bendromis jėgomis siekiame pilnos laisvės Lietuvai ir gerovės lietuviams Amerikoje.

Dr. M. J. Colney

Buv. LVS Pirmininkas

Čiurlioniečiai atvyksta!

Gautas pranešimas, kad garbūs Čiurlioniečių ansamblio pir-moji dalis jau turi vizas ir gegužės 30 dieną išvyko į perel-namąją stovyklą. Dar nežinoma tikrai, kada išplauks laivas, bet jau neabejojama, kad pirmoji jų grupė birželio antrojo pusėj bus jau čia.

Šioj pirmoj grupėj atvyks tuo tarpu tik 12 asmenų: Alfonsas Mikulskis — ansamblio vadovas, Ona Mikulskienė — kanklininkų vadovė, Giedraitis, Geležinytė Elena, Stempuzis Pranas, Sagevičius su žmona (abu ansamblio dalyviai), Kavoliūnas, Johansonas, Navickaitė, Kazėnas, Voleišaitė.

Antroji grupė taip pat jau pakviesta į konsulatą ir tikimasi, kad ne po ilgo laiko galės išvykti. Pirmoj grupėj turėjo būti šešiolika, bet ketvertas turėjo tuo tarpu pasilikti dėl formalumų su metrikais ar kitais dokumentais.

Kaip jau DIRVOJE buvo rašyta, ansamblį nesenai aplankė IRO centro pareigūnai, Pary-

žiaus ir šveicarijos žurnalistai ir Paryžiaus radio atstovai, kuriems Čiurlioniečiai koncertavo. Eilė dainų buvo įrekiuota per Paryžiaus, Londono ir New Yorko radio siustuvus.

Būtų labai svarbu, kad New Yorkiečiai sužinotų, kada tos dainos bus įtrauktos į New Yorko radio programą ir praneštų per spaudą visiems lietuviams.

Taigi, tų mūsų "didžiųjų diplomatų", kurie per ketverius metus su lieuviška daina lietuvių vardą taip sėkmingai kėlė tarptautinėje plotmėje, pagaliau susilauksime. Ar Amerikos lietuvių visuomenė supras svarbumą reikalo padaryti viską, kad tie mūsų "diplomatai" ir čia galėtų tęsti savo "diplomatinį" darbą?

Clevelandiečiams čia tenka labai svarbus, bet ir labai garbingas uždavinys. Reikia padaryti viską, kad tie žmonės čia galėtų kuo greičiausiai įsikurti ir susidaryti sąlygas, leidžiančias atgaivinti kelionės nutraukiamą darbą.

DIRVA sveikina

savo nuosirdžių rėmėjų GINKŲ Seimą Brooklyne įžy-maus šeimos įvykio — Juozo GINKAUS, Jr., ir P. BALUKONYTES sutuoktuvų progą

ŠALYJE ŠIOJE

STREIKAS FORDO fabrikuose, užtrukęs daugiau kaip tris savaites, pasibaigė.

Šis streikas buvo kilęs daugiausia dėl to, kad kai kuriose Fordo įmonėse buvo per greit varomos juostos, tuo būdu privertiant darbininkus dirbti su per dideliu įtempimu. Įmonių administracija ginčijo, kad tai gal buvo tik atsitiktiniai pagreitinėjimai. Pagaliau susitarta baigti streiką geruoju ir tartis, kaip turi būti išvengta tokių pagreitinimų, o taip pat ir dėl kai kurių kitų reikalų.

Fordo dirbtuvėms tas streikas kaštavo apie šimtą milijonų dolerių. Per tą laiką būtų buvę padaryta apie 80,000 automobilių. Darbininkai per tą laiką nustojo milijono dolerių atlyginimo.

DAR DVI BYLOS prasidėjo tel-smuose, kuriose kaltinami komunistai ar jų šalininkai šnipinėjimu sovietų naudai. Viena tokia byla prieš Alger Hiss, kuris savo laiką buvo San Francisko konferencijos sekretorius ir aukštas State Department valdininkas. Kaltinimas prieš jį remiamas buvusio komunistų veikėjo W. Chambers liudijimais. Bet ir užtarėjų Hiss turi daug. Apie jį labai palankiai atsiliepia E. Rooseveltienė ir net dabartinis Valst. Sekretorius D. Acheson jį vadina savo draugu. Ši byla yra sekama su dideliu susidomėjimu.

Taip pat prasidėjo ir Teisingumo Departamento tarnautojų Coplon byla. Coplon buvo suimtas susitikimo metu su Gubičevu, sovietų delegacijos prie UN pareigūnu. Prie jos rasti 28 svarbūs slapti dokumentai, kuriuos, manoma, ji norėjo Gubičevui perduoti.

Vienuolikos komunistų byla New Yorke tęsiasi jau beveik 5 mėnesiai. Pereita prie pačių kaltinamųjų parodymų. Liudytojų tarpe buvo visa eilė komunistų partijos narių, kurie, pasirodo, jau keletą metų būdami partioj, davė žinias apie partijos veikimą į FBI. Tas komunistų tarpe sukėlė didelį sumišimą, nes dabar jie patys nežino, kas jų tarpe tikras komunistas, o kas FBI agentas... Šiuo atveju prieš komunistus atsikreipė jų pačių taip plačiai vartojamas šnipinėjimo ginklas. Spėjama, kad net vienas iš kaltinamųjų gali pasirodyti esąs toks pats FBI bendradarbis ir netrukus duoti paliudijimus, kurių komunistai nesitikėjo.

KONGRESO SESIJS baigiasi. Svarbieji įstatymai, kuriuos žadėta šioje sesijoje priimti, tebėra tokiame pačiame padėjime, kaip ir prasidedant sesijai. Sveikatos draudimo įstatymas jau aiškiai bus nukeltas atel-nantiems metams. Namų statymo įstatymas irgi nepažengė į priekį. O svarbiausias, nieko nepasiekta darbo įstatymo reikalai. Rinkimų metu Taft-Hartley darbo įstatymo atšaukimas buvo svarbiausias Trumano pažadas. Tuo tarpu jis neįvykdytas.

Skersai Pennsylvanijos kalnus

Rašo Z. Jankauskas iš Philadelphiajos

Kodėl prirėkė man per juos važiuoti?

Tai mūsų naujai atvykusių lietuvių imigrantų, pirmiau pabėgėlių, dipiečių, dievo paukštelio, vėliausiai naujakurius vadinamų, reikale.

Kai spauda, karui pasibaigus, pradėjo skelbti gimininių ieškanių sąrašus, aš juos ištaisai sekiau, ar neįžiūrėsiu juose bent vieno mano plačios giminės, pašilusiųjų Lietuvoje, giminaičio. Neatradęs nei vieno skelbiamose sąrašuose, štai, gaunu anglų kalba rašytą laišką, datuotą 1947 m. sausio 12 d. iš Vokietijos, kuris prasideda: "My Dear Uncle..."

Laišką skaitau su ypatingu atsidėjimu, o kada priejau prie vardo ir pavardės, gimimo vietos ir datos nurodymo, tada įsitikinau, kad tai mano tikros sesers Marijos sūnus man rašo!

Nepažįstamas, niekad nematytas sesers sūnus, kuris gimė, man išgyvenus jau 4 metus Amerikoje! Didis jausmas mane sukrėtė, ir iš to viso pajautimo, kaip mažas kūdikis apsi-verčiau, nors per išsita savo gyvenimą verkė nemokėdama.

Affidavits of Support

Ant greitųjų susirašiau su broliu Augustu, gyvenančiu Cleveland, Ohio. Jo vyresnioji duklė, Aldona Wilkels, pagaminė dokumentus, kuriuos pasiuntė prašantiems, laukdami pasekmių. Praėjo metai — nieko gero. Sudariau savo affidavitus 1948 m. pradžioje pirmiau pasiūstiesiems papildyti — irgi niekas nesidarė. Pagaliaus praėina DP naujas aktas, kuris galutinai sumaišo pirmiau atliktus reikalus. Prasideda nauji reikalavimai tremtiniais atsikviesiti: tai buto ir darbo garantijos.

Nebūdami patys darbdaviai, nei brolis nei aš, nuo savęs tų garantijų negalėjome išduoti. Reikėjo ieškoti tokių, kurie galėtų tai padaryti.

Mudu su broliu pasidarėme kaip ir varžytininkai dėl sesers sūnaus ir jo žmonos parsitraukimo iš Europos: jis pas save — Clevelandą; aš pas save — Philadelphiajos. Broliui esant už mane vyresniam, aš turėjau nusileisti jo tėviškiems ir geriems norams. Su pagalba gerai žino mano man ir jo gero prietelio Dr. J. Vitkaus, gavo darbo garantiją sesers sūnui dirbtuvėje, o jo žmonai ligoninėje. Patsai su jaunesne dukra, Janeta, garantavo butą.

Laukiame sesers sūnaus ir jo žmonos atvažiuojant

Nors darbo-buto garantijos ir anksti išsiųstos, tačiau jų atvažiuojimas Ameriką nesuklaidino. Brolis nerimavo ir beveik kasdieną oro pašto laiškais mane "bombardavo". Mat buvo supainiojusios pirmos BALFo atspausdintose anketos su DP Commission vėliau išleistomis. Prirėkė susižinoti su DP Commission ir išsiaiškinti. DP komisija vasario 11 d. 1949 m. broliui rašo: "Validation No. 7664... When final action is taken, the sponsor will be notified". Brolis tokiu DP komisijos pranešimu nudžiugo ir man rašo: "Man net sveikiau pasidaryti; gal bus viskas gerai ir sesers sūnų ir jo žmoną leis greit išvažiuoti."

Atvažiuoja

1949 m. gegužės 5 d., sesers sūnus rašo: "Brangus Dede! Jau senai palikome savo tėvynę, šiandien gi aplėdžiame ir tą patį kontinentą — Europą. Liūdna yra mums skirtas šis žemynas, nes nežinia, ar teks mums sugrįžti į tą šalį, kur mūsų gimtinė, kur mūsų bočių kapai... Tik vėliau parašyta istorija gal bylos, kad tie kebliaujantieji žmonės buvo Euro-

pos vaikai ir tokiais paliko, nes tą žemę jie mylėjo ir nenorėjo su ja skirtis...

"Pasirengimai kelionei vyksta labai palankiai. Pasigėrėtina amerikiečių organizacija ir spartumas leidžia tūkstančius tremtinių siūsti transportui į laivą. Tiesiog kariuomenės pavyzdžiu viskas sutvarkyta ir pasigėrėtina puikiai atliekama. Iš mūsų beliko tik numeriai, raidės, ženklai, kad nuvykę vėl pasirodytume žmonėmis išėjusiais iš to besisukančio rato... Dabar esame Bremen, o gegužės 9 d. laivu "General Howze" išplauksime į Bostoną."

Gegužės 18 d. minėtas laivas laimingai pasiekė Bostono prielauką, iš kur naujakuriai lietuviai ir kitataučiai išvažinėjo po mūsų platų kraštą. Mano gi sesers sūnus su žmona buvo tiesiog pasiūti pas brolių Cleveland, Ohio.

Skersai per Pennsylvanijos kalnus

Laukdamas mano giminaičių, visada tikėjau, kad juo atvež New Yorko, Philadelphiajos, ar Baltimores uostas, kur galėsiu juos asmeniškai sutikti, pasiimti juos pas save, pavaišinti. Supažindinti su vietos žymenimis, lietuviams veikėjais, parodyti jiems mano miesto kultūros ir istorines vietas, ir po to juos palydėti ar paleisti vienus Clevelandan. Susidarius nepalankiai padėčiai man juos sutikti, leidausi patsai per Pennsylvanijos kalnus.

Sekmadienį, gegužės 22 d., 10:30 vakaro, lietingą naktį, sėdau į traukinį. 577 mylių, lietinga, tamsi naktis — tai buvo nepaprastai nuobodi kelionė. Mano sankeleiviai vieni suminga, kiti rūko, dar kiti pasiraivo, apsišerė, kada šonai nuskauda, vėl keliai, rūko... Nuo mano valstijos sostinės, Harrisburgo, Pa. iki Amerikos Stalingrado — Pittsburgho tai nemalonisusias keltas iki privažiuoji Ohio valstijos lygumai. Aš irgi mėginu primigti, bet traukinio judėjimas, kraipymai vingiai, riedant į kalnus aukštyn ir aukštyn, tartum kaip didi gyvatė, nedavė progos ramiai užmigti. Kiek prisnūdus jauties važiuojį į vakarus tiesiai, kaip vėl pajunti, kad važiuoji atgal į rytą, pietų arba šiaurės puse. Pralūžęs mastau sau: O didžioji ir galingoji Amerika! Jau 45 metai kaip čia gyvenu, bet kaip mažai tave pažįstu, nors ne kartą esu čionai važiuavęs!

Clevelande

Pirmadienį, 8:20 val. ryta, išlipau stoty Euclid Avenue. Broli vyresnioji duklė Aldona pasitiko ir savo gražiu Packardu pristatė mane į brolio gyvenamąją vietą. Čia sutikau jį patį ir sesers sūnų su žmona mane laukiant. Sutikimas jų, pasimatymas ir pirmoji pažintis manys sukėlė didįjį jausmą ir ašarų audrą... Po to seka pasikalbėjimas su naujai atvykusiais apie išgyventus jų laikus dviejų okupantų laikotarpiu Lietuvoje, likusius giminės, dipiečių gyvenimą Vokietijoje ir tt.

Pasinaudodama proga, antradienį nusidaviau DIRVOS leidyklon susipažinti su nauju leidžiu ir redaktoriu V. Rasteniū, kuris vos buvo grįžęs iš Tautininkų seimo New Yorke, ir jojo malonia žmona. Abu naujakuriai Rastenai, palyginus, yra dar gana jauni žmonės; prieinami, energijos pilni, šnekūs asmenys. Pasikeitus kiek nuomonėmis apie DIRVOS turinį ir Tautininkų seimą, palinkėjus jiems geriausių pasekmių, atsiveikiname.

Trečiadienio rytą sėdau į traukinį ir 9 val. vėlyvu vakaro laiku grįžau Philadelphiajos, užbaigdamas kelionę skersai Pennsylvanijos kalnus.

Detroit, Mich., Naujienos

BALTIMORE MD.

MIRĖ JUOZAS MILUNAITIS

Iš Baltimores telegrama pranešė, kad staiga mirė žinomas Baltimorės lietuvių veikėjas Juozas Milunaitis. Tai yra skaudus smūgis Baltimorės lietuvių kolonijai.

Daugiau tikimasi bus pranešta ateinančią savaitę.

WATERBURY, CT.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS Waterburio skyrius rengia

PIRMĄJĄ GEGUŽINĘ

birželio 5 d. Linden Parke, Union City

Gegužinėje kalbės pulkininkas

Pr. Saladžius,

atstovs lietuvių seime Petrapijyje 1917 metais.

Programoje pakviesta dalyvauti Kauno operos dainininkė

J. Krikštolaitytė

Visi apylinkės lietuviai kviečiami gegužinėje dalyvauti. Praliesite laiką linksmai ir naudingai.

Rengimo Komisija

DAYTON, OHIO

NEILGAI AMERIKOJ BEGYVENO

Prieš keletą mėnesių buvo rašyta apie Juozą Grinciu, 83 metų amžiaus tremtinį, po ilgų vargų pagaliau atvykusį į Daytoną pas sūnų.

Tai buvo, tur būt, seniausias tremtinys iš visų dabar atvykstančių.

Bet nebeilgai teko jam čia pagyventi. Prieš porą savaičių jis mirė.

Pažymėtina, kad čia, Dayton, jis susitiko ne tik su ilgus metus nematytu sūnum, bet taip pat ir su savo jaunų dienų draugu Pranu Šaltoku, kuris Daytoną išgyveno net 45 metus. Šaltokas Lietuvoje draugavo su Grincium ir prieš išvažiuodamas Amerikon net savo vestuves atšventė Grinciaus namuose.

Dabar seni draugai buvo susitikę po 45 metų pertraukos. Ir štai, prieš kiek laiko Šaltokas, dabar jau 74 metų amžiaus, susirgo ir po poros savaičių mirė. Praėjus trims dienoms po Šaltoko mirties, mirė ir Grincius.

Abu jaunystės draugai palaidoti vienas šalia kito Daytono kapinėse...

VYČIAI SURENGĖ VAKARĄ

Gegužės 21 d., šeštadienį, Daytono Vyčiai surengė vakarą. Programoje buvo vaidinimas ("Giliukingas vytras"), choras, kvartetis ir tt. Programa atlikta gerai ir publika vakarą labai patenkinta. Šokiams grojo naujai atvykusių tremtinių orkestras, Manoma, kad šis orkestras turės pasisekimo ir jis bus kviečiamas į daugumą rengimų.

J. A. U.

ROCHESTER, N. Y.

GRAŽUS VAKARAS

Gegužės 22 d. parapijos salėje įvyko viešas vakaras. Vaidino vieno veiksmo komediją "Uošvė į namus, tylos nebebus". Režisavo Kaributas, jau Kaune dirbęs teatre, Vaidino Grėbliūnienė, Sakienė, Sadauskaitė, Kaributas, Krakauskas. Suvaikino gana gražiai.

Po to choras padainavo keletą dainų ir pasoko tautinių šokių, kuriems vadovavo Ilgūnas. Kaributas padainavo porą dainų solo.

Publikos buvo daug ir buvo labai patenkinta. Mes džiaugiamės, dėkojame ir laukiame daugiau tokių vakarų.

Pasimatymas su muziku Br. Budriūnu

Susipažinimo vakarienė birželio 4, 7 v. vak. buv. Liet. Svetainėje

Žinomas muzikas Bronius Budriūnas atvyko Detroitan ir vadovaus Radijo Balso chorui. Mūsų Radijo choras pateko į gausaus ir prityrusio mokytojo globą.

Kas yra Br. Budriūnas? Štai keletas jo muzikinės veiklos metmenų, kurie nusakė, kad Br. Budriūnas galės padaryti iš mūsų dainos meno mėgėjų sambūrio puikų chorą, kuriuo, gal būtų tik savo tarpe pasidžiaugsi, bet ir plačiąją Detroito visuomenę žavėsime.

Jaunutis Br. Budriūnas pradėjo savo muzikinę karjerą, kaip dažnas Lietuvos muziku. Jis vargoninkavo Karo Ligoninės bažnyčioje, dėstė muziką mokyklose. Tose mokyklose vedė moksleivių chorų, kuriuos pakėlė į aukštą lygį. 1937 ir 1938 metais jo vadovaujami chorai dalyvavo Lietuvos gimnazijų chorų varžybose ir laimėjo Kauno ir visos Lietuvos varžybose pirmąsias vietas.

Nuo 1938 metu Br. Budriūnas jau vadovavo Dotnuvos žemės Ukio Akademijos studentų chorui, o nuo 1940 metu pakviestas vesti Lietuvos Filharmonijos chora Vilniuje. Taip pat buvo muzikos mokytoju Vilniaus Muzikos Mokykloje ir vargoninkavo garsoje šv. Jono bažnyčioje.

Vokiečiams Filharmoniją uždarius, perėjo dirbti į Vilniaus operą, kur buvo pakviestas operos choro vyr. chorvedžio darbu.

Atsidiūręs tremtyje Br. Budriūnas vargoninkavo, Susikūrus tremties bendruomenei, aktyviai įsijungė į tremties muzikinį gyvenimą. Vedė Scheinfeldo mišrųjį ir vyrų chorą. Vazinėjo su choru koncertuodamas po stovyklas, turėjo pasirodymų vokiečių visuomenėje. Jo vadovaujamas choras idainavo nemažai plokštelių Stuttgartaro radijofonui. 1946 metais Br. Budriūnas buvo vyr. dirigentu Lietuvių Dainų šventėje Wuerzburgėje. Tais pat metais jis įsteigė Scheinfeldo muzikos kursą.

Savo "muzikinei veiklai Br. Budriūnas turi gilius pagrindus. Baigęs Kauno konservatoriją, jis dar papildomai studijavo Bažnytinės Muzikos Mokykloje Regendburge (prof. Haberl) ir Stuttgartaro Valstybinėje Aukštojo Muzikos Mokykloje (prof. Albert).

Lygiai plačiai, kaip chorvedis, Br. Budriūnas yra žinomas savo kompozicijomis. Jo sonata smuikui — Rauda — ir jo giesmės rado stiprų atgarsį ne tik lietuvių muzikiniame gyvenime, bet ir žymūs kitataučių muzikos autoritetai pripažino jo originalumą ir talentą. Kompozitorius žilėvičius, apibūdindamas Br. Budriūno kūrybos prigimtį, džiaugiasi su smulku sonata ir pažymi, kad tasai kūrybos užsitraukęs vietą tarp rinktinųjų veikalų pasaulinio masto koncertuose.

Apie Br. Budriūno kūrybą nemažai rašoma tremties spaudoje. Kritikai vienbalsiai pripažįsta jį didele jaunos lietuvių muzikų kartos jėga (Mūsų Kelias, Aidai, Žiburiai).

Bet Br. Budriūnas nėra užsidaręs savyje. Jis aktyvus organizatorius ir veiklus visuomenės narys. Greta chorvedžio ir kūrėjo darbo jis aktyviai dirbo ir Lietuvių Tautinės Bendruomenės Kultūros Taryboje.

Lietuva — dainų šalis. Nuo amžių lietuvių gyvenimas dainos lydimas. Ir visad tautinio atgimimo laikais daina mus buvo didžiausias veiksnys kovai. Juk Amerikos lietuviai gerai žino, kokį pasisekimą turėjo Amerikos lietuviuose chorų organizavimas. Tremtiniai ir sunaikiausios gyvenimo sąlygos ugdo dainos meną. Ir rimtai galime tikėti, kad ir pas mus,

Detroit, muzikui Br. Budriūnui apsigyvenus, sulaukėme vieno iš tų šulų, kuriais bus paremtas lietuviškos kultūros darbas Detroito. Visi balsingieji lietuviai-ės kviečiami stoti į chorą.

— Maestro, — paklausiau aš muziko Br. Budriūno, — ar esi patenkintas besikuriančiu choru?

Muzikas atsakė įsitikinusio balsu:

— Medžiaga gera ir bus galima daug padaryti.

Esu tikras, jis jautėsi, kaip skulptorius, kuris žiūri į marmuro masę ir jau mato gimstančią iš marmuro masės statulą.

Štai kokiais žodžiais išlydėjo Br. Budriūną Scheinfeldo dainininkai:

— Tu, it senovės vaidyla, pašaukė mus ir subūrė apie save dainai. Daina mus stiprina ir guodžia, kartu žadindama dar didesnį Tėvynės ilgesį ir norą jai aukotis. Neveltui yra kalbama, kad dainiai gražino mūsų kraštui laisvę...

Su tais scheinfeldiečių atsišveikinimo žodžiais detroitiečiai sutinka muziką Br. Budriūną.

J. Gliudys

LIETUVIŲ BALSO RADIO PROGRAMA VĖL LIETUVIŠKAI

Jau lygiai metai laiko, kaip Amerikos Lietuvių Balso Radio programa perduodama angliškai, tik su lietuviška muzika per WJLB stotį. Pereitę šeštadienį klausytojams pranešta, kad netrukus programos vėl bus girdimos sava kalba, gal net jau ateinančių šeštadienį, birželio 4-tą. Tad pasukite savo radijų radykles ant 1400 kc, nuo 8:15 iki 9:00 val. vakare, šį šeštadienį.

MUZIKOS IR ŠOKIŲ VAKARAS

Šį šeštadienį, birželio 4, buv. lietuvių salėje, Amerikos Lietuvių Balso radio klubas rengia muzikos ir šokių vakarą (bantieta) susipažinti su kompozitorium Br. Budriūnu, buv. Vilniaus filharmonijos ir operos choro dirigentu, dabartiniu mūsų radijo choro vedėju.

Vakaras prasidės 7 val., šokiai prie geros muzikos nuo 9 val. Maloniai kviečiame visus Detroito apylinkės lietuvius dalyvauti. Bilietus reikia įsigyti iš anksto pas komisijos narius: V. Stepulonis, H. Rauby, P. Medonius, M. Simonis, J. Pilka, J. Paskauskas ir J. Sinkus. Bilietai vien šokiams bus parduodami prie durų.

RADIO CHORAS GREITAI DIDEJA

Kompozitoriui Broniui Budriūnui užėmus radijo choro vadovybę, choras didėja, seni nariai grįžta ir atsiranda naujų. Radijo choras bus palaikomas per vasarą ir netrukus tikimės jo pasirodymo per radijo pusvalandį. Prisirašyti prie radijo choro galima kiekvienos pamokos metu. Pamokos yra kiekvieną trečiadienį 8 val. vak., International Institute, ant East Grand Blvd. prie Dubois. Ateikite šį trečiadienį! Choras moksli naujų gražių lietuviškų dainų ir gražių ištraukų iš operos "Faust".

BALFo METINIS PIKNIKAS

Ateinantį sekmadienį, birželio 5, visi važiuokite į Birutės Daržą, John R. prie Eleven Mile Road, už Madison mokyklos, kur 3-čią valandą p.p. prasidės BALFo Detroito 76-to skyriaus metinis piknikas. Pelnas skiriamas sušelpiti mūsų tautiečiams tremtyje.

Baltijos valstybių pasiuntinių raštas UN Susirinkimo Pirmininkui

(Vertimas)

Nuo 1948 m. pavasario, Sovietų valdžia pagreitino likvidaciją provincijos ūkininkaujančių gyventojų, kurie sudaro stambiausią klasę ir atsparą Baltijos valstybėse. Priverstina kolektivizacija ir pakartojami "valymai" vykdomi kas kartą didėjančiu įtūžimu nuo 1948 m. vasaros, atspindint tarptautinį įtempimą.

Religinis gyvenimas okupacinio režimo yra varžomas. Vėliausi pranešimai pareiškia, kad iš Lietuvos Romos Katalikų Bažnyčios šešių vyskupijų priešokupacinių vienuolių vyskupų tik vienas beliko, kad iš pirmųjų 1,646 Lietuvos katalikų kunigų mažiau kaip pusė tebėra krašte, ir kad daugiau pusės 1,202 katalikiškų bažnyčių buvo prievarta uždarytos. Beveik nebėliko protestantiškų bažnyčių. Krikščioniškojo tikėjimo persekiojimas protestantiškoje Latvijoje ir Estijoje veik nieku nesiskiria nuo padėties Lietuvoje.

Mūsų Tautos sveikina neseniai JT Ekonominės ir Socialinės Tarybos parodyta susidomėjimą Rusijos priverstino darbo stovyklomis ("Gulagais"). Milijonai rusų ir šimtai tūkstančių estų, latvių ir lietuvių kenčia kankinių likimą ir mirtį nelaisvėje.

Birutės daržas netoli, lengva privažiuoti automobiliu, o kurie neturite automobilį, galite lengvai nuvažiuoti autobusu. Vaziuokite DSR Woodward link iki Fordo fabriko Highland Park. Prieš Fordo fabriką nuo Woodward Avenue kas 15 minučių važiuoja Royal Oak-John R. autobusas, kuris veža ligi pačios Madison mokyklos, truputį šiaup 11 Mile Rd.

MINĖJO GIMTADIENIUS

Ona Ramutis, 6273 Sparta, ir jos dukrelė Margaret Sloch, 14833 Muirland, abidvi minėjo savo gimtadienius gegužės 26.

MIRUSIEJI

Anthony Kruksta, 66 m., gyvenęs 13501 Arlington, mirė gegužės 27. Palaidotas gegužės 31 Evergreen kapinėse.

-rjv-

GEGUŽĖS 22 d. KONCERTO KOMISIJA PABAIGĖ DARBĄ

VLS 6 skyr. parengimų komisija buvo susirinkusi pas H. Rauby gegužės 30 d. Dalyvavo St. Douvan, M. Sims, Domeikai, A. Rinkūnas, J. Kripas ir H. Rauby. Apskaičiavę gegužės 22 d. koncerto finansinius rezultatus, rado, kad bus galima BALFo Našlaičių fondui įteikti apie \$50.00.

Prie pietų susirinkusiems teko susipažinti su Jurgiu Saladžiu, buv. Lietuvos mokytoju, gegužės 30 d. atvykusiu iš Europos pas Raubius, 16926 Pinehurst Ave.

K.

T. MAR. E. AKSOMAITIO PIRMOSIOS MISIOS BUS BIRŽELIO 12 d.

Birželio 5 dieną, kaip jau buvo pranešta, Hinsdale, Ill., įvyks diakono E. Aksomaitio įšventinimas kunigu.

Pirmas iškilmingas mišias jis laikys Detroito, šv. Jurgio bažnyčioje, birželio 12 d., o ne 15, kaip buvo per klaidą pranešta. Naujasis kunigas yra šitoje pačioje bažnyčioje ir krikštytas. Detroito gyvena jo motina Ona C. Aksomaitienė, dažnai rašanti angliškose katalikų laikraščiuose apie lietuvių gyvenimo įvykius.

ku šiose stovyklose.

Mes šiltai užgirame UN Generalinės Asamblėjos Delegaciją, kurios parėmė katalikų ir protestantų dignitorių sąmoningą persekiojimo tyrinėjimą Vengrijoje, Bulgarijoje ir kitose Sovietų dominuojamos šalyse. Mes esame dėkingi delegacijoms, kurios susirūpino palaikyti pagrindines žmogaus teises seniau buvusiose nepriklausomose valstybėse. Bet gi dar baisesnė būklė Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje neturėtų būti ignoruojama. Baltijos tautų šiandieninė būklė patiekia tragiškiausią ir drastiškiausią žmogaus vertingumo pažeminimo ir genocido pavyzdį.

Gausūs patikrinti daviniai apie aktualią padėtį mūsų okupuotose tėvynėse yra prieinami ir bus patiekti atitinkamų JT organų dispozicijai.

Mes prašome Jūsų Ekselenciją pasvarstyti ir duoti eigą šiam skundui ir apeliacijai, bei mūsų ankstyvesniems skundams ir pareiškimams, kurie pavaižduoja Sovietų Sąjungos vyriausybės vykdomą genocido nusikaltimą, pažeidžiant UN Chartę, Universalinės žmogaus Teisių Deklaracijos ir Tarptautinės Teisės bendrą raidę ir dvasią. Mes raginame kompetentingus JT organus patvirtinti būklę Baltijos Valstybėse, pasiremiant prieinamais informacijos šaltiniais, ir pastidijuoti taikintas priemones, kad atsteigus teisę ir tvarką, baigus neteisėtą Sovietų Rusijos okupaciją ir sustabdytus neapsakomą genocidą klaukumą Baltijos Respublikose.

Leiskite mums priminti JT nariams Valstybėms, kad dabartinė Estijos, Latvijos ir Lietuvos okupacija yra tiesioginė pasekmė negarbingųjų Ribbentropo—Molotovo Pakto iš 1939 m. rugpjūčio ir rugsėjo mėn., kurie padalino Lenkiją ir Baltijos valstybes tarp naciškos Vokietijos ir sovietinės Rusijos. Tuo tarpu, kai šio sąmokslas prieš Taiką ir žmoniškumą vokiškieji nariai buvo vertai nubauti už savo nusikaltimus, antrasis šių nusikaltimų partneris ir dalininkas — Sovietų Sąjunga — dar tebesinaudoja savo piktai įgytu grobiu Baltijos Valstybėse.

Teikis priimti, p. Prezidente, mūsų aukščiausios pagarbos pareiškimą.

S. BOSTON, MASS.

LIETUVIŲ RADIO PERSIKE-LIA Į STIPRESNĘ STOTĮ

St. ir V. Minkų vedama lietuviška radijo programa nuo šio sekmadienio, birželio 5 dienos, perkeliama į stipresnę — WB MS radijo stotį.

Programa bus perduodama tuo pačiu laiku, kaip ir ligi šiol, tai yra, sekmadieniais, nuo 9:30 iki 10:30 val. iš ryto.

Naujosios stoties banga yra 1090 kc. Ją priimtuvuose galima rasti pasukus rodyklę apie 1 colį nuo senosios stoties vietos, arba apie pusę colio nuo didžiosios WBZ stoties.

Šį sekmadienį programoje bus Mickey Habarek orkestras, dainos ir "Pasaka apie Magdūtę".

Klausytojai kviečiami laiškais pranešti, kaip programa girdinama per naują stotį ir kaip patinka programos turinys, orkestras, dainininkai. Programos vedėjai stengsis atsižvelgti klausytojų pageidavimų.

Laiškus ir atvirukus prašoma adresuoti į naują stotį: WB MS, Lithuanian Program, 216 Ttemont St., Boston, Mass.

Painus yra kelias į laisvę...

(Tęsinys iš pereinamo nr.)

20. Vizitas Hradzino pilyje

Bendri ir gal kiek paviršutiniški įspūdžiai paskatino mane dar dieną pasilikti Prahoje ir imtis vieno užsimojimo, kuris lengvai galėjo baigtis areštu ar atidavimu sovietų konsulo "globon".

Mat, žinojau, kad čekų užsienių reikalų ministerijoje yra vienas jų diplomatas, ilgesnį laiką dirbęs Lietuvoje, rodęs daug simpatijų lietuviams ir, vokiečiams okupavus Čekoslovakiją, turėjęs savo postą tragiškoms aplinkybėmis apleisti. Anuo metu jis iš lietuvių pusės patyrė daug užuojautos ir tinkamos globos bei paramos.

Buvau beveik tikras, kad prisistatęs tokiam asmeniui, turėsiu progą pažadinti jo senuosius jausmus Lietuvai ir ta proga patirti čekų diplomato pažūras į esamą padėtį. Nejučiomis lyg ir užmiršau, kad esu skalikų apsuptas zuikis, toli gražu, dar nepasiekęs saugios vietos, ir jau pradėjau vaizduotis esąs laisvas žmogus, bėgantis iš savo krašto užsienių reikalų ministerijon įdomiam pasikalbėjimui.

Trumpą akimirka dar paabejojau, ar iš viso man pavyks prie to pono prisimušti, bet, pagalvojau, nors pamatysiu istorinius karalių rūmus, nes, juk tai taip pat pramoga, ypatingai, kai mano kelionė nuolat grėsė visiškai kitokios "pramogos".

Vos tik įėjęs į priėmimo, susidūriau su nauja ir netikėta tvarka: reikalavo užsiregistruoti pas budintį policininką. Reikėjo užpildyti tam tikrą blanką. Nors ir nedidelį, bet vis dėlto blanką...

Dokumentų nepareikalavo, taigi porūris skubiai sprukti nereikėjo. Pasiėmiau lapuką su įrašytais duomenimis apie tai, kas aš toks, ką ir kada noriu aplankyti, ir lipau storais kilimais nuklotais laiptais ieškodamas nurodyto kambario. Bet nuotaka jau buvo ne tokia, kaip miestu važiuojant šios pilies link.

Netrukus vėl prisistatė tarnautojas, išklausinėjęs pas ką noriu lankytis ir tuojau pastebėjo, kad esu ne vietinis. Esmė visokiomis kalbomis iš eilės spėlioti mano kilmę, bet aš sąmoningai vengiau leisti jį jo "diplomatinių" klausimų kilpas ir kiek galėdamas stengiausi naudotis čekų kalba. Iteikiau jam iš policininko gautą lapuką, kuris pagal "naujos" protokolo reikalavimus, matoma, atstojo vizitinę kortelę, ir atsisėdau patalioje fotelyje, laukdamas jau nebeišvengiamo pasikalbėjimo.

Nespėjau nei pagalvoti, nuo ko čia pradėti, kai prasivėrė durys ir buvau kviečiamas užteiti. Dr. Sk. iš matymo prisiminiau iš Lietuvos laikų, taigi, nebuvau apsirėkęs ir nepakliuvau ant nepažįstamo bendrapavardžio.

Prisistatęs maloniai besišypsanti diplomatai, sėdau nurodytomis kėdėmis ir beveik nesivaržydamas, gana atvirai išdėsciau jam priežastis, kaip ir kodėl aš atsiradau Prahoje ir koki mano tolimoji sumanymai. Tuo pačiu metu atsiprašiau jį, kad neiškenčiau neapsilankęs pas jį, kaip pas asmenį, tiek metų buvusį lietuvių-čekų susibūliavimo tarnyboje.

Po šių žodžių šypsena to diplomato veide išnyko ir prieš save staiga pamaciau nebe tą malonų diplomata, o griežtą ir susirūpinusį valdininką...

Sk. rankose tuoj atsirado šviežias čekų komunistų oficiozo "Rude Pravo" numeris, kurį ir aš jau buvau spėjęs iš ryto peržvelgti. Padėjęs ties manim tą laikraštį, pirštu rodydamas į stambiomis raidėmis paskelbtą žinią, kad Paryžiaus taikos konferencijoje dalyvauja ir trijų Baltijos "Tarybinių respublikų" užsienių reikalų "ministeriai", jis pradėjo man piktoku tonu aiškinti...

Nekartosis čia jo pamokslo. Svarbiausios to pamokslo mintys buvo apie reikalą prisitaikinti prie naujų aplinkybių, prie "naujos demokratijos" bei jos reikalavimų. Tas buvęs lietuvių draugas dabar jautėsi galįs pamokyti, kad reikia į dalykus žiūrėti ne svaigotojiškai, o realistiškai. Tas "realistiškai" reikėdė ne ką kita, kaip — stengtis įtikti okupantui, taikyti šokti pagal jo dūdele...

Tas pamokslas baigėsi maž daug tokiais žodžiais:

— Mes mokame tautos interesus suderinti su bendraisiais pasaulio interesais. Jūsų, lietuvių, užsipyrimas rodo, kad jūs dar nepasimokėte iš istorijos. Gal dėl to ir tenka blaškytis...

I tai jam atsakiau:

— Manau, kad paminėti yra žinoma Lietuvos istorija, kuria mes, regis ne be pamato didžiuojamės. Ar mes kalti, ar ne, kad savo laikui labiau gėrėjomeis suomių pavyzdžiu, negu... (vos nepasakiau per daug...) kitų kai kurių tautų, parodys ateitis, kiek aukų tai bekaustu...

Sk. žinoma, ir be piršto parodymo suprato, kad tas ne taip labai pasigėrėtinas pavyzdys buvo kaip tik čekų rodytas, nes jie lygiai "realistiškai" stengėsi nenusidėti ir Hitleriui, kaip paskui Stalinui. Jam tas "realizmo" neįvertinimas aiškiai buvo nemalonus, nes prisitaikymas, matoma jam tuo metu atrodė teisingiausias ir... maloniausias būdas patogiai išlaikyti aukšto ministerijos valdininko vietą... Jis pažvelgė į laikrodį. Tai buvo ženklas baigti pasikalbėjimą. Jis atsistojo ir paklausė, kuo galis patarnauti.

Po tokios jo kalbos, jo patarnavimas galėjo būti tik vienas — pasirašyti ant mano atsinešto

JONAS MEŠKUITIS

lapuko, kad galėčiau laisvai apleisti Hradzino rūmus. Pasirašęs, dr. Sk. dar prašė:

— Tokiose aplinkybėse atvykus į Pragę, aš mažai turėčiau vilties, kad nepakliūsite policijon, kuri čia uoliai gauda visus be darbo slankiojančius. Aš Tamstai patariau užteiti ir sovietų konsulatą ir susitvarkyti dokumentus.

— Labai abejoju, ar Prahoje man tuos dokumentus sutvarkys, — atstčiau. — Jei to negali padaryti čekų įstaigos, tai ką gi aš turiu bendra su sovietų konsulatą?

— Tamsta gi sovietų pilietis!

— Juo mane padarytų, jeigu įžengčiau į sovietų konsulatą. Bet aš jau verčiau liksiu Lietuvos piliečiu.

Atsisveikindamas dr. Sk. vis dėlto paspaudė ranką ir pareiškė užuojautą man ("lituie"). Tiesa, mano padėtis buvo vėliau užuojautos, bet man tada atrodė, kad tas diplomatas kažin ar nėra dar reikalingesnis užuojautos savo politiškame aklume...

Tuo būdu mūsų čekiška-lenkiškais kalbomis maišytas pasikalbėjimas pasibaigė. Pasibaigė, palyginti, laimingai, nes be kliūčių išėjau iš ministerijos rūmų, jokia policija manęs negaudė ir dabar dar nežinau kur Prahoje yra sovietų konsulatą...

Nors pasikalbėjimo atmosfera buvo ne tokia, kokios tikėjau, ir kokia būtų tikusi Hradzino rūmų orumui, bet čekų diplomato pažūros ir paliečius klausimus buvo ir liko man gera medžiaga pažinti čekų politiniam galvojimui.

Papildęs tokiu būdu savo įspūdžių pluoštą, grįžau viešbutin, kur, sudorogės pietus, pradėjau ruošti tolimesnėn kelionėn. Dar liko peržengti paskutinę "geležinės uždangos" pertvara, kuri anuo metu dar turėjo daugiau spragų, negu šiandien, po 1948 metų vasario mėnesio įvykių.

Peržengiau ir ją. Tuo tarpu tenka susilaikyti nuo smulkesnio papasakojimo, kaip tai įvyko... O Prisimenant tuos paskutinius patyrimus Prahoje, šiandien būtų ypatingai įdomu įsitikinti, ar dabar tas čekų diplomatas irgi dar sakytų tokį patį pamokslą, kaip tada sakė... Čekų kelias į laisvę pasidarė toks painus, kaip mano, kaip mūsų labai daugelio...

(Pabaiga)

VILTIS

Mokslo, kultūros ir politikos žurnalas

Nr. 1 kovas 1949 m.

Galima gauti DIRVOJE
6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio

Kaina 50 c. Paštu siunčiant — 55 c.

KAS ŽINO APIE M. PUČĄ prūsų lietuvių veikėją Amerikoje?

Kas skaitys žurnolą VILTĮ, tas ras labai įdomų Jono Grigolaičio straipsnį apie prūsų lietuvių kovą už lietuvių su vokiečiais per 700 metų.

Ten yra minimas ir vienas veikėjas, M. Pučas, kuris dėl vokiečių persekiojimų nebegalėjo pasilikti tėvų krašte ir išvyko į Ameriką. Tai buvo maž daug prieš 90 metų.

Jis parašė įdomų atsisveikinimo laišką savo draugams ir Tilžė. Laiško turinys yra išlikęs ir jo ištraukos yra skelbiamos tame straipsnyje (VILTIES 1 nr. 8 pusl.).

Iš to laiško matyti, kad M. Pučas tikėjosi ne taip sau į Ameriką atvažiuoti, bet savo veikimą į Ameriką perkelti.

Gal kas iš senesniųjų veikėjų bent iš raštų atsimeina ką nors apie tokį veikėją?

Jei kas yra ką apie jį girdėjęs ar skaitęs, prašom tokius parašyti apie tai DIRVAI.

Tautinės Sąjungos veikimo gairės

Dr. M. J. Colney kalba Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seime.

DR. M. J. Colney,
paskutiniu laiku buvęs LVS pirmininkas, dabar ALT Sąjungos išdo globėjas

Šalia politinio darbo, reikalingo laisvinimo bylai laimingai užbaigti, mūsų srovės pastangos turi apimti kuo plačiau ir kuo nuodugniau kultūrinės veiklos sritį.

Kai mes kalbame apie kultūrinę veiklą, turime suprasti tą sritį, kurioje sueina Amerikos lietuvių atskiras tautinis gyvenimas ir kuris reiškiasi mūsų, kaip lietuvių, noru:

- 1) Išlaikyti Amerikoje lietuvių ir jų kilmės visuomenę,
- 2) Plėsti josios įtaką bendrame Amerikos kultūros ir politikos gyvenime,
- 3) Ryškinti, skatinti ir turtinti lietuvių savumus,
- 4) Plėsti lietuvių visuomenėje tautinio solidarumo dvasią ir
- 5) Lietuvių tautos istorijos ir kultūros įnašais dalyvauti Amerikos kultūriniam progresui.

Tai dideli uždaviniai. Jie nėra mūsų organizacijos monopolis ir jų sėkmingas vykdymas gali ir turi eiti plataus Amerikos lietuvių visuomenės bendradarbiavimo pagrindu.

Apgalvotas planas, rūpestingai paruoštos priemonės ir gerai suorganizuotos dvasinės jėgos — visa tai gali užtikrinti platesnį Amerikos lietuvių bendradarbiavimą ir sudaryti tinkamą nuotaką gyvenimui dabar.

Iki šiol nei viena Amerikos lietuvių organizacija neturėjo tautinės kultūros veiklai nei plano, nei tinkamų medžiaginių priemonių, nei dvasinių jėgų. To nerūpestingumo vaisiai kasdien vis daugiau aiškėja: mūsų tautinis gyvenimas ima sparčiai silpnėti, lietuviybės mintis gėsti, kultūrinė įtaka kristi. Ir jei dabartinė padėtis pasiliktu dar 10-20 metų, tai lietuvių tautinė grupė Amerikoje sutirptų svetimųjų tarpe. Mūsų tautinės gyvybės instinktas, mūsų garbė ir atsakomybė reikalauja, kad mes visą savo galią nukreiptume į lietuvių visuomenės Amerikoje gelbėjimo klausimą.

Laikas šiai misijai yra palankus. Lietuvos nelaimės duoda daug ir vertingų progų atnaujinti lietuviškumo dvasią Amerikoje. Naujoji imigracija atneša Amerikos lietuvių visuomenėi tokių jėgų, kokių ji niekad iki šiol nėra turėjusi.

Todėl, išnaudodami planingai visas aplinkybes, galėtume, — kad ir lėtai, — sugrąžinti bent dalį lietuvių kilmės tautiečių ir sąmoningą lietuvių visuomenę ir galėtume prilaikyti tuos, kurie jau yra pavojuje nuo jos nuoltio.

Mano manymu, be planingai nustatytos ir sumanios vedamos kultūrinės veiklos nepajėgsime atsiekti savo uždavinį. Be to, norėdami sulaukti tinkamesnių darbo vaisių, turime labai realiai įvertinti visas priemones, kurios gali būti panaudotos kultūrinei veiklai ugdyti ir jai palaikyti. Tam reikia žmonių, o taip pat ir pinigų...

Yra visiems aišku, kad su naująja lietuvių imigracija Amerikon lietuvių visuomenė gauna naujos dvasinės jėgos. Ji tuo tarpu dar nėra pilnai įsiliėjusi į senąją imigrantų kartą, nes kasdieniniai įsikurdimui klausimai dar jiems neleidžia visu jų dėmesiu jungtis į esančią ir senųjų palaikomą kultūrinę veiklą. O tam tikri psichologiniai skirtumai tarp senosios imigracijos ir naujosios — dabartinės laikinai dar sudaro tam tikrą kliūtį nuosirdiniam tam dviejų kartų bendradarbiavimui...

Be to yra vilčių, kad laikas naikins visus skirtumus, o širdingos pastangos iš vienos ir antrų pusės pagreitins galutinį visokių skirtumų išnykimą. Abi šalys supratimas, gera valia ir bendras Lietuvos laisvinimo reikalas sudaro platų, rimtą ir pil-

nai pateisinamą pagrindą visiems drauge kiti į kultūrinį darbą ir per jį energingai pabandyti atnaujinti Amerikos lietuvių visuomenę.

Visiems aišku, kad be naujos imigracijos nuosirdaus prisidėjimo, be jos paramos ir be naujų ateivių naujos dvasios Amerikos lietuvių kultūrinis veikimas jokiū būdu nebus ir negali būti toks, kokio mes norėtume, kad būtų. Taigi, ruošiantis planingai kultūrinei veiklai, pirmasis mūsų uždavinys — sutraukti kiek galima daugiau naujų ate-

vių, padėti jiems visokiais būdais įsijungti į mūsų organizaciją ir laipsniškai perleisti jiems vadovavimą ir iniciatyvą kultūrinėje veikloje.

Jei mes mokėsime ir sugebėsime šį uždavinį atlikti ir be jokių užpakalinių minčių bendradarbiausime — tai mes greit atsirasime ant tokio kello, kuris mus nuves į mūsų organizacijos pagrindinius tikslus, kurių mes visi trokštame atsiekti.

Šalia to aš norėčiau priminti, kad mums turi rūpėti ne koks vienas atskiras vietinis kultūrinės veiklos reikalas, o visų Amerikos lietuvių kolonijų įtraukimas į mūsų kultūrinį tikslų siekimą.

Tam reikalui mes privalėtume planingai išdalyti mūsų jėgas, atidžiai žiūrėti, kad kiekvienoje didesnėje Amerikos lietuvių kolonijoje turėtume jaunų, sumanių ir pasižventusių žmonių.

Be tinkamų žmonių mūsų kultūrinės veiklos planai liks tik ant popierio, žinoma, aš neturiu iliuzijų, kad kokios magiškos lazdelės pasukimu galima vietais kultūros darbams rasti tinkamų žmonių tinkamose vietose. Bet stengiantis galima padaryti taip, kad kultūros darbai tinkami žmonės nesikoncentruotų tik vienoj kolonijoje, o kiek galima plačiau skirstytųsi po visas svarbesnes kolonijas.

Be abejo, čia neužteks vien žodžių, o reiks ateiti į pagalbą

APAŠTALAI VISIEMS KALBĖJO JŲ GIMTĄJĄ KALBĄ!

Mintys Sekminių proga

Sekminės yra krikščionybės gimtadienis. Tai didelė šventė visiems krikščionims. Bet ir visiems — lygiai tikintiems, lygiai netikintiems — ši diena vienu atžvilgiu yra lygiai svarbi.

Sekminių diena yra metinė sukaktis nuo pirmos deklaracijos apie visų kalbų teisių lygybę!

Taip. Evangelijoje yra parašyta — ir milijonams milijonų žmonių per du tūkstančius metų tai skelbiama — kad Sekminių rytą šventoji Dvasia nužengė ugnies liežuvių pavidale ant apaštalų, ir jie įgijo nepaprastą dovaną: galėjo skelbti Kristaus mokslą visoms tautoms jų gimtąja kalba.

Netikintieji gali abejoti, ar tikrai taip įvyko. Ne mūsų uždavinys čia tą įrodinėti. Vis tiek yra neginčijama, kad Evangelijoje tuo yra pabrėžta kalbų lygybė.

Apaštalams buvusi duota dovana prabilti ir klausytojus jų kalba, o ne klausytojai turėjo mokytis apaštalų kalbos...

Taigi, krikščionybės gali didžiulis pirmoji taip aiškiai paskelbusi kalbų lygybę.

Be tas pasididžiavimas, de, ja, pasidaro nebe visai pamatuotas, kai pasižiūri į praktiką. Daug kur praieityje, o taip pat ir dabar tas tautų ir jų kalbų lygybės principas pačiose krikščionybės įstaigose — bažnyčiose nevykdomas...

Lietuvių tauta dėl to jau senai yra labai nukentėjusi, nes kaip tik per bažnyčias jai buvo padaryta didelė nutautinimo skriauda. Ir čia, Amerikoje, daug kur tokia pati skriauda mums, lietuviams, daroma.

Bažnytiniai autoritetai turėtų atsiverti Sekminių dienai skirtą Evangelijos lapą ir gerai pagalvoti, ar viskas tvarkoj. Pagalvoti, ar dabartinių apaštalų vietininkai visada pakankamai stengiasi prabilti ir klausytojus jų gimtąja kalba?

Jiems, tiesa, stebėklingu būdu reikalingų kalbų mokėjimas

neateina. Bet šiais laikais vietoj ugnies liežuvių yra mokyklos. O svarbiausia — iš visų tautų šiandien yra gana jaučiančių pašaukimą į apaštalų darbo tęsimą. Bažnytiniai autoritetai turi tik rūpestingiau žiūrėti, kad tam darbai pasiruošieji būtų tinkamai paskirstyti. Ir turi leisti jiems, turintiems juos rūpestingiau gerbti visų kalbų lygybę, taip, kaip tai yra Evangelijoje aprašyta...

Kelkime balsą, kad bažnytiniai autoritetai susirūpintų šiuo klausimu ir veikų pagal tikrą Evangelijos nurodymą!

J. L.

Jau atvyko 5000 lietuvių

Lietuvių imigracija vyksta sparčiai. Vien tik per gegužės mėnesį atplaukė 13 laivų ir 1 lėktuvas, kurie atvežė 2,174 lietuvių. Iš viso pagal DP aktą atvažiuo 5,000 lietuvių. Laivų "General Muir" š/m. birželio 2 d. į Bostoną kaip tik atplaukia 5,000-tasai lietuvių Justinas Šiugžda, kuris vyksta į Brooklyn, N. Y.

Jau turinčių garantijas lietuvių skaičius mažėja, o tuo tarpu yra dar daug lietuvių laukiančių kvietimų. Tat sukrusime visi lietuviai, nepraleiskime retai pasitaikančios progos savo tautiečiams atvykti į Ameriką. Pildykite skubiai garantijas ir kvieskite tremtinius. Neatidėliokite gero darbo rytdienai.

Šia proga kreipiamės į visus tremtinius, kviesdami į bendrą darbą. Jūs geriau negu Amerikiečiai pažįstate tremties vargą, todėl parūpinkite ir savo draugams ir pažįstamiems reikalingas garantijas, kad ir jų vargai greičiau pasibaigtų.

Mūsų obalsis šiandieną yra: Gelbėkime vieni kitus.

BALF Imigracijos K-tas

ir materialinėmis priemonėmis, padedant žmogui įsikurti numatomoj vietoj, kur kultūrinei veiklai pagyvinti būtina reikia naujų spėkų, naujų lietuvių.

Turint pakankamą skaičių tinkamų žmonių bus daug lengviau įvykdyti bet kokius sumanymus. Mes per juos prieisime prie platesnės lietuvių visuomenės, per juos darysime įtaką lietuvių kultūrinį gyvenimą, per juos galėsime stiprinti tautinį solidarumą, per juos ir mūsų organizacijos reikšmė augs ir rimtės.

Suorganizavus žmones, jie pagal vietines sąlygas ir galimybes, organizacijos centrui vadovaujant, galės susidaryti ir vykdyti veikimo planą.

Bendrasis bruožais, toks planas su pataisomis, plaukiančiomis iš vietinių aplinkybių, galėtų atrodyti maždaug taip: organizavimas įvairių kultūrinių parengimų, tautinės spaudos platinimas, įvairūs kultūros vakai, vaidinimai, jaunimo organizavimas, minėjimai ir tt.

Gyvenimas kasdien duoda įvairiausių progų. Ir jei bus kiekvieno kolonijoje sumanių ir darbui pasižventusių žmonių, jie visuomet suras būdų toms progoms išnaudoti.

Be turėkime mintyje, kad visų darbų nervai yra finansai.

Duok mums šiandien pakankamai pinigų — ir mes padarysime viską, ką norėsime.

Tad, šalia žmonių, mes turime suorganizuoti ir medžiaginių priemonių, būtinai reikalingų platesniam kultūrinio darbo planui įvykdyti. Kal rankos tuščios, tai ir pilnos galvos nieko negali padaryti.

Mūsų srovei visuomet rūpėjo ir rūpi lietuviškos — tautinės kultūros reikalai. Jais mes galime sudominti kiekvieną lietuvių, kuris dar nėra nuėjęs bolševikams tarnauti. Kiekvienas lietuvis buvo ir pasiliks jautrus lietuviybės minčiai. Jis lengvai suprass mūsų tautinės kultūros darbą ir prisidės savo lėšomis, jei tik bus tinkamai prie jo prieta.

Man tuo tarpu vaizduojasi šitoks mūsų kultūrinio darbo finansavimo planas: prie kiekvieno mūsų srovės organizacinio vieneto lietuvių kolonijose būtina steigiami lietuvių tautinei kultūrai remti rateliai. Jie apima kiek galima daugiau tokių žmonių, kurie vienokiu ar kitokiu būdu gali būti naudingi kultūros darbai. Pavyzdžiui, dainininkai, menininkai, rašto žmonės, knygos mėgėjai ir tt.

Tie rateliai veikų bendro Lietuvių Fondo rūmose. Toks fondas turėtų būti sudarytas prie centro ir jo vardu būtų vykdomi finansiniai vakai. Fondas priklausytų nuo centro vadovybės ir ji skirstytų jo išteklius, atsižvelgdama į nusistatytą kultūrinės veiklos planą.

Su Lietuvių Fondo mes turėsime galimybių išieiti į lietuvių visuomenę platesniais obalsiais, turėsime daugiau galimybių suimti platesnes kultūrinio darbo jėgas ir jas pilniau panaudoti bendrajam visų lietuvių reikalui.

Toliau, per Lietuvių Fondo mūsų organizacija galės vykdyti su didesniu pasisekimu savo planą kultūros darbai finansuoti.

Tas planas, mano manymu, turėtų apimti visas galimybes sukelti kuo daugiau lėšų. Įvairiausio pobūdžio parengimai, loterijos, aukos ir visi kiti galimi pajamų šaltiniai turi būti išnaudoti sumaniai ir energingai.

Čia aš patiekiau tik mūsų organizacijos pirminių pagrindus kultūros veiklai sustiprinti. Aš neturėjau tikslo ir nesijaučiau pakankamai pajėgus pramatyti su visomis smulkmenomis kelius, kuriais būtų galima siekti organizacijos pasiekimų kultūrinio tikslų. Bet tikiu, kad naujoji organizacijos vadovybė, pritraukusi kultūrininkus, sugebės numatyti konkrečius būdus pradžioje paminėtiems tautinės kultūros uždaviniais atlikti.

Dienos Klausimais

Redaktorius—VINCAS RASTENIS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, O.

NEPARTINIŲ PARTIJA

PRIEŠ New Yorko seimui susirenkant, spaudoje tarp tarp ko kita buvo paminėta, kad naujai atvykstančių tautiečių tarpe bene stipriausia esanti "nepartinių partija". Todėl buvo pastebėta, kad ir tautinei srovei persiorganizuojant, bei siekiant j savo eiles sulaukti naujų pajėgų, reikia atitinkamai nustatyti savo uždavinių programą, kad ir toji "nepartinių partija" rastų čia sau tinkamą veikimo vietą.

"Nepartinių partija" tačiau kartais sukelia liūdnų minčių kiekvienam visuomenininkui. Jau ne nuo šandien būti "nepartinių" yra savotiška mada. Dažnas didžiuojasi savo "nepartiskumu". Tuo nori pasakyti, kad jis neturi nieko bendra su partijų peštyne, dėl "pernykščio sniego", tai yra, dėl to, kad partija Lietuvos gyvenime kiek nusipelnė ir kiek nuodėmių pridarė. Tuo nori taip pat pasakyti, kad neturi nieko bendra ir su beprasmiškomis partijų veikėjų varžytynėmis dėl "miške tebevaikščiojančios meškos kailio", tai yra, dėl to, kas kada Lietuvą valdys, ar kas dabar nešios Lietuvos prezidento, ministrų, vyriausybės ar seimo titulus...

Visa tai būtų tvarkoj, jeigu už tų pasididžiavimų nesislėptų kitas dalykas: visiškai pasitraukimas nuo lietuviško visuomeniško darbo.

Štai šitas reiškinys ir yra liūdnas. "Nepartiskumu" labai dažnai norima pridengti apsilėidimą, tingėjimą ir egoizmą, nenorą nei kiek savo asmeniško patogumų sutrukdinti "kaž kokiais" visuomeninio veikimo rūpesčiais.

Ar prie šitokių "nepartinių" privalo būti taikoma visuomeninio veikimo uždavinių programa? Jei taip, tai iš tos programos geriausia būtų išbraukti viską ir išsiskirti...

Be abejo, kada spaudoje buvo paminėta "nepartinių partija", tai turėta galvoje ne apsilėidimai, ne tinginiai, ne egoizmai, bet priešingai — tikrai nuosirdžiai lietuviškais reikalais susirūpinusieji tautiečiai, kuriems pamatuotai atrodė, jog dabar — kada Lietuva yra netekusi nepriklausomybės, ir čia — svetimuose kraštuose, yra nerimta ir nenaudinga eikvoti energiją tokiems reikalams, kuriems vieta tik laisvoje, nepriklausomoje Lietuvoje.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimas, priimdamas savo veikimo statutą, j pagrindinius dėsnius tarp ko kita įrašė, kad ši organizacija

"nस्पrendžia Lietuvos vidaus politikos klausimus... ir nėra tesinys ar dalis jokios politinės ar ideologinės organizacijos, veikusios ar veikiančios už Jungtinių Amerikos Valstybių ribų".

Seime buvo nemaža svyravimo, reikia ar nereikia įrašyti šiuos žodžius į statutą. Ne dėl to, kad būtų norėta palikti vietos organizacijos veikime ir tai "Lietuvos vidaus politikai" ar laikyti save surišta su kuria organizacija, o tik dėl to, kad daugumai tas atrodė **savaime suprantamu dalyku**, kurio ir sakytį nėra reikalo.

Vis dėlto tie žodžiai buvo įrašyti. Įrašyti nesusipratimams išvengti. Tautinė srovė Amerikoje visada stovėjo atstu nuo Lietuvos vidaus politikos, bet Amerikos lietuvių visuomenėje yra organizacijų, kurios viešai ir atvirai pasisako, kad jos stovja už tą ir tą Lietuvos politinę partiją. Ne tik pasisako, bet ir praktiškai veikiame tai vykdo.

Ir taip jau susidėjo, kad Amerikos lietuvių visuomenės susiskirstymas atrodė panašus į Lietuvos visuomenės susiskirstymą: Katalikų Federacijoje dalyvaujančios organizacijos yra laikomos Lietuvos Krikščionių Demokratų Partijos bei jos "satelitų" atspindžiais ir palaikytojais, Sandara — Lietuvos Valtiečių Liaudininkų Partijos "sesuo", Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjunga — Lietuvos Socialdemokratų Partijos šaka... Na, savaimė suprantama, ir j Tautinės srovės organizacijos buvo žiūrima, kaip j Lietuvos Tautininkų Sąjungos šaką, j "smetonininkų" grupę. Tam buvo ir pamato, nes pirmą minėtąs trys srovės vienu balsu smerkė Lietuvoje buvusį režimą, o Tautinės srovės spauda ir veikėjai ne tik to nedarė, bet dar ir gerąsias to režimo puses iškeldavo... Kitos srovės aršiai puolė čia atvykusį prezidentą Smetoną, o šios srovės žmonės ne tik nepuolė, bet nuo jo nesisalino, su juo, kaip su Lietuvos Prezidentu, bendradarbiavo ir užstojo jį prieš puolimus.

Be reikla pabrėžti, kad Tautinės srovės veikėjai prezidentą Smetoną čia sutiko ir su juo bendradarbiavo ne kaip su tam tikros politinės partijos vadu, bet kaip su Lietuvos prezidentu. Jei visas pasaulis per keliolika metų skaitėsi su juo, kaip su Lietuvos prezidentu, jei ir po Lietuvos nepriklausomybės netekimo tarptautiniuose santykiuose jam nebuvo ginčijamas prezidento vardas, tai Amerikos lietuvių tautinės srovės veikėjams atrodė neįsitinga čia, Amerikoje, spręsti Lietuvos prezidento... teisėtumo klausimą. O svarbiausia, tokio klausimo kėlimas jiems visai pamatuotai atrodė nenaudingas pačios Lietuvos reikalui.

Mes drįstame tvirtinti, kad jeigu visai panašiomis aplinkybėmis būtų iš Lietuvos atvykęs kitas Lietuvos prezidentas, vis vien, ar tai būtų Grinius, ar Stulginskis, ar kitas nepriklausomas Lietuvos prezidentas — Tautinės srovės veikėjų nusistatymas nebūtų buvęs kitoks.

Per keletą metų nemažai pasiginčyta ir dėl to, kas buvo Lietuvoje gerai ir kas blogai. Tautinės srovės veikėjams ir jų spaudai atrodė, kad Lietuvai nepriklausomybės netekus, nebenaudinga tiek daug dėmesio skirti net ir tikrai buvusioms negerovėms nepriklausomo gy-

EISLERIS IŠLEIDO

Londono teisėjas nusprendė, kad nuo Amerikos teismo pabėgęs vokiečių komunistas Eisleris, buvęs Amerikos komunistų vadu, pagal esamą nusikaltėlių išdavimo sutartį tarp Anglijos ir Amerikos, neprivalo būti grąžintas į Ameriką.

Nors Amerikos vyriausiasis Gynėjas ir sako, kad vis tiek dės pastangas Eislerį sugauti, Eisleris jau nudūmė į Pragę dalyvauti čekų komunistų partijos suvažiavime, o po to kažkur už Prahos — Kominformo slaptaime posėdyje, kur dalyvavo ir Malenkovas iš Maskvos, prancūzų komunistų politbiuro narys Marty, italų Togliatti ir kiti raudonieji "tūzai". Tuo pačiu metu Vokietijos rusų zonos nesenai "išrinktas" liaudies seimas" nutarė kvieisti Eislerį į rusų kontroliuojamos Vokietijos dalies valdžią.

Tam, matomai, ir buvo iš Maskvos įsakyta Eislerui palikti 23,500 dolerių užstatą, palikti žmoną ir sprukti iš Amerikos. Jis ten reikalingas... Žmona, kuri irgi kaltinama nelegaliai į Ameriką atvažiuavusi, tebėra Amerikoje ir po vyro pabėgimo, laikoma suimta.

Taigi, Eislerui dar kartą pa-

venimo metuose, juo labiau nenaudinga jas rodyti padidintas, demagogiškai pajuodintas. Todėl jie priešinosi tam dirbtiniam Lietuvos gyvenimo apjuodinimui, todėl stengėsi ir šviesiasias jo puses pabrėžti. Jie tai darė ne balsams už prezidentą Smetoną žvejoti — juk gi ne amerikiečiai Lietuvos prezidentą vėl Lietuvoje rinks — o tik tam, kad Lietuvos nepriklausomybės kovai jėgų be reikalo nesilpnintumėm. Čia jau ne vidaus politikos, o pačios Lietuvos reikalas jiems taip patarė galvoti ir elgtis.

Šiandien, kada Lietuvos praieities gyvenimas eina vis tolyn į istoriją, o rūpinimasis Lietuvos ateitimi laukia vis didesnio budėjimo, juo labiau nėra reikalo ir prasmės lietuvišką veikimą Amerikoje suriši su skaičiavimais, katra partija Lietuvoje daugiau gera ar bloga yra padariusi. Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga todėl ir pabrėžia, kad ji Lietuvos vidaus politikos klausimų nस्पrendžia. Ji užsibrėžia sau uždavinius, visai nepriklausančius nuo tų sąžinės apyskaitų.

Ir naujai atvykstančių ir senai čia gyvenančių "nepartinių partijų" be abejo daug yra tikrai nuosirdžiai susirūpinusių didžiaisiais ir bendraisiais lietuvių tautos reikalais.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga neieško sau "nepartinių partijos" vardo, neieško to tuščio pasididžiavimo, kuriuo norima save lygi pasirodyti kažin kuo aukštesniu, "nekaltesniu" už visus tuos, kurie organizuojasi pagal savo įsitikinimus. Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga pareiškia tik savo pažūrą ir visuomeninį darbą, pareiškia savo tikslus ir stovja j darbą tų tikslų siekti. Jei vadinamoj "nepartinių partijų" yra norinčių lietuviškame veikime dalyvauti be partinių varžytynių už šiandien neprasmingus dalykus, jiems patariame įsigilinti j Tautinės Sąjungos uždavinius ir jų vykdymo dvasią, o įsigilinus — padaryti išvadas.

Juozas Mikštas

TEVYNĖS ILGESYS

Kažkas kiekvieną mano žingsnį seka,
Visur mane, kaip neramus šešėlis lydi
Ir tuos pačius, vis tuos pačius žodžius man sako:
— Tu širdyje nešioji skausmą didį.

Kažkas dažnai ir naktį pas mane ateina
Ir paslaptingai kužda man per sapną ramų:
— Kodėl nutūdei skambią džiaugsmo dainą?
— Kur palikai tu savo gimtą namą?

Kažkas man primena per greit sulytusią jaunystę,
Senai, senai matytus tėviškės laukus,
Ir prašo per toli nuo jų dar nenuklysti,
Ir sleigia man krūtinę lyg akmuo sunkus.

Kažkas kiekvieną mano žingsnį seka...
Ir sielvartingai klausiu aš: — Kas tu esi?..
Ir aš jaučiu, ir aš girdžiu — atsako:
— Aš — tavo paliktos tėvynės ilgesys.

Nuomonės

Tarp kūjo ir priekalo...

DIRVA man nebeįdomi. Per maža vietinių žinių. Nei kas kur išvažiavo, nei kas susirgo ar pasveiko, nei pas ką kokių gražių svečių buvo — nieko neparasot...

P. S., Cleveland, Ohio

Nerašinėkit tokių niekų, kaip Floridon išvažiavo — parvažiavo, ar kam pilvą suskandėjo. Tas visai nesvarbu. Taip tai greit reiks pradėti rašyti ir kas kada kojos mažąjį pirštelį pajudino...

D. K., Cleveland, Ohio

vyko apgauti Amerikos valdžią. Londono teisėjas pasielgė gynėnai pagal paragrafus. O kiek keiksmų Anglijai paleido komunistai!

Be to, jeigu ką iš NKVD nagų pabėgusį sulaukė, pavyzdžiui, čekoslovakų, tai ar galima tikėtis, kad dabartinis čekų "teismas" pasielgtų panašiai, kaip Londono teisėjas? Žinoma, ne. Komunistai tada sakyti, kad taip ir gerai.

Nes komunistų "tiesa" yra tokia: "Jei tu mano karvutę melži, tai blogai, o jei aš tavo — viskas tvarkoj!"

Laisvoji valanda

KAS ŠLIUPUI

LABIAUSIAI RŪPĖJO

Kelios ištraukos iš jo paties atsiminimų

Pabaigęs Mintaujos gimnazijos mokslą ir įgijęs kolegijos registratoriaus rangą (birželį 1880 metais), nuvykau rudenį Maskvon, kur — kaip ėjo girdas — esąs lietuvių studentų būrelis. Lietuvių mane rūpėjo nuo mažų dienų, ir jau ketvirtroje klasėje ėmiau šitą rašinėti ir verstį iš kitų kalbų; žinoma, tai buvo menkniekiai, bet ir menkniekiais pasidalindavome ne tik su mokiniais gimnazijoje, bet susirašinėjome ir su klierikais Kauno seminarijos, o ypačiai vasaros ar Kalėdų atostogose susiję pasipleidavome. Todėl man įdomu buvo ir Maskvoje susieiti su lietuvišiais studentais

Atvykau Maskvon su 8 rubliais kišenėje, bet greitai laiku per prof. Ivanovą gavau gerai apmokamas pamokas licejuje, ir tuoju ėmiausi ieškoti draugų. Iš Mintaujiškių neadaug ten mūsų buvo — vokiečiai Štolcer, latvis Maurinis, lenkiškiai Packevičiai, ir aš — visi apsigyvenome Michelsono mebliuotose kambariuose, gatvėje Projedna Trubu. Pavyko išgirsti, kad iš šiaulių esą atvažiavę Spudulys, Gobleščius ir k.

Susiradau juos, ir turėjome ilgus diskusijas dėl lietuviybės. Pasirodė, kad daugelis šiaulių ėjomavo socializmą, ir todėl patriotizmą jie smerkė kaip nusidėvėjusią idėją, kuri tik tautų progresą tramdanti. Jie prisidėjo prie lenkų ratelio, ir tik Spudulys tetapo mano draugu.

Drauge su Spuduliu susisiekojome būrelį suvalkiškių iš Mariampolės, kurių bent 10 turėjo stipendijas, ir palyginamai gerai gyveno. Jų buvo susispietę vienon gausdun apie 8 asmenų, ir ten tad pradėjome lankytis gan dažnai: pamenu Vaičekauską, Sketerį, Jablonskį, žemaitį, Kriškūną, Jasiukaitį ir k. Aš raginau rašyti referatus, kuriuos vėliau atspausdintume. Nelabai tai patiko. Pats pradėk, parodyk kelią! — atsakyta man, pakritikuosime ir pažiūrėsim, kaip bus. Kad reikia, tai reikia kelias praskinti... Mūsų būrelis bene susidėjo iš 23 asmenų. Aš parengiau monografiją apie Mindaugą arba Mondovę (ji tilpo Aušros kalendoriuje). Žinoma, tai nebuvo koks tobulas raštas, iškritavo jį kiek tinkant, ir tad buvo sumanyta leisti neperidinią hektografuotą laikraštuką "Aušra", kurio vedėju buvo ketvirto kuro matematikas, Pašukanis, bene vilniškis?

"Aušroje" tilpo danielių, pasakėčių, kalbos dalykėlių, bet kaip ilgai ėjo ir kiek numerių pamatė šviesa, neatsimenu. Rodos, ji užmigo man ir Pašukanii išvažiavus iš Maskvos. Kokie mano straipsneliai ten tilpo, nežinau. Gana to, kad lietuviybės meilė ne tik rūšėjo, bet ir liepsnojo maskviškių būrelyje. Kivirvų su lenkiškuoju būreliu neadaug buvo, nes lietuvių vengė lenkų. Pasakyti turiu, kad suvalkiškiai nė nemokėjo lenkiškai kalbėti, jei ne visi, bent daugelis, ir labai lenkų nekenė. Inspiruoti jie buvo Muraškos, Botyriaus, P. Kriaučiūno toje lenkų nekestyje. Man gaila buvo nuklydusių šiauliškių, bet kas gi buvo galima padaryti?

Sausio mėn. 1881 m. aš dalyvavau surašinėjime Maskvos gyventojų, per ką man teko gero keli įsigilinti j žmonių gyvenimą Piatnickoje dalyje; ten turėjau nemažai įdomių epizodų su popu, siūlančiu man pasirinkti vieną jo penkių gražuolių dukterų, su turtingu pirkliau nemokančių susikaityti savo vaikų, su sentikiu, neįsileidžiančiu namuosna rūkančių pypkė, su "kulaku", kuris darbininkų eibes nakvino pasmirdusiame sklepe, ir tt. Pamačiau bent ir nemalonių apsirėškimų didmiesčio gyvenimo, kas mane vertė studijuoti socialinį klausimą ir susiartinti su socialistais.

Be to, įstojau j latvių draugiją, kur vadovavo pas latvius žinomi vyrai: Voldemars, Treilands, Barons ir k. Ten dažnai rinkdavomės ir klausydavome referatų. Prof. Velmė jau tuomet leidė "Austrums", nors rašinėjama buvo ir j "Latvietis" ir k. Su latviais palaikiau gerus santykius, bet tikrai aš vienas.

Nereikėtų pamiršti, kad Maskvoje tulį laiką gyveno Michelsono kambariuose ir inžinierius Petras Vileišis, dar tuomet jaunas, smagus žmogus. Petras, aš ir Spudulys ne sykį tarėmės, kaip čia spaudą gavus lietuviams. Sumanėme sutverti "Litovskoje Filologičeskoje obščestvo", ir suėjome j kontaktą su universiteto profesoriais Fortunatovu, Koršu ir Milleriu. Po keleto posėdžių sudėstėme įstatus ir pasirašė išsiuntėme ministerijon užtvirtinti. Jau man iš Maskvos išvažiavus, atėjo atsakymas: profesoriai gavo pabarimą, kam jie nori kelti iš miego lietuvių ir daryti naujų sunkenybių valdžiai.

Girdėję buvome, kad Petrapilyje esąs didokas lietuvių studentų būrelis, nors apie jo veikimą jokių žinių nebuvo. Tad 1882 m. atostogoms gavau užsieninį pasą ir važiavau Tilžės per Kauną, kur užtrukau pas seminarijos inspektorį kn. Baranaušką dvi savaites, nusirašydamas Daukanto Pasakojimus, pirmąjį tomą; ir ten susipažinau su seminarijos vidujiniu gyvenimu. Čion susipažinau su kun. Jauniumi, kurio žinia man labai

imponavo, o kuriam — sulig jo nusiskundimu — seminarija Kaune ir kunigų personalas nepatiko. Nors išvažiuojant iš Kauno kun. Račkauskas ir kun. Baranauškas mane užsispyrę vertė stoti seminarijon, kur galima esą geru lietuviu pasilikti, tai susipažinęs su šnipinėjimų sistema tarp klierikų, aš griežtai atsisakiau būti kunigijos dalyviu. Pervaziavęs Tilžę ir Klaipėdą, pasimatęs su vyskupu Hoffheinz ir prof. Thomas, šitą patyręs apie Lietuvių Raštų Draugiją, ir susipažinęs su Martynu Šerniumi, "Liet. Ceitungos" leidėju, grįžau per Palangą, raštais nuogą kūną aprutulavęs, laimingai Liepojun ir namo pas tėvus.

Veikiai gavau žinių iš Petrapilio universiteto, kad ten galiu persikelti tolesnėms studijoms, tai ir išsirengiau Petrapilin rudenį 1882 m.

Dar 1881 m. vasarą teko aplankyti Kupiškio ir Panemunėlio klebonus Kozmianą ir Katelą, kuriu du sodžiaus jaunimą mokino, vienas svajotojais versdamas, kitas-gi realesnę žinią teikdamas. Vis-gi abudu buvo milžinai anais tamsybės ir persekiojimo laikais.

Kudenį apvykęs Petrapilin apsigyvenau kambaryje, kurį iš nežinių nusisamdžiau nuo tūlo policijos viršininko. Veikiai pas mane ėmė lankytis draugai — lietuviai studentai, bet nieko blogo dėl to neįvyko.

Universitete užsirašiau j gamtos mokslo skyrių, nes tuomet jau buvau įsitikinęs, kad tik su gamtos mokslų pagalba tegalima ir tinkamą pasaulėvalgą nusistatyti ir Lietuvai naudą nešti medžiaginė.

Anuo metu buvau pergyvenęs pilningą sielos revoliuciją ir tapau laisvamanu.

Mat neišsipildė kapeliono Jasielskio pranašavimas gimnazijoje, kur jis sykį bardamas Liutoslavskius už "bedievybę" ant manęs nurodė, kaip ant būsiančiojo "bažnyčios ramsčio". Gyvenime rolėmis su Liutoslavskiais pasikeitėme. An Lenkijoje šiandien ramstis atžagareivis, o aš lietuvių tarpe įsitikinęs laisvamanas.

Iš Lietuvos Petrapilyje jau nemaža studentų. Jie pasidalinę buvo j du ratelius. Vieni spietėsi aplink Kymantą, jauną, gražų jurisprudencijos mokslą baigiantį studentą, kuris turėjo taip pat gražią sužieduotinę, konservatorijos mokinę.

Šitas ratelis laikėsi vagos, išvartytos čion seniau Petro Vileišio. Kitas ratelis sukiniėjosi aplink Vl. Zubovą iš šiaulių, kuris gyveno plačiai ir kurio kambariuose susirinkdavo kartais apie 50 studentų, daugiausiai socialistinės pakraipės.

Man abu rateliu lygiai rūpėjo, ir aš tapau tarpininku tarp abiejų. Darbas buvo padalinats: tautininkai studijavo kalbą, istoriją, literatūrą mūsų tautos, o socialistai — ekonomijos srityje darbo, ir įsivėlė j "proletarijato" bei nihilizmo ramstymą. Ir socialistai nesisakė lietuvių tautos nepripažįstą ar kelti nenorį, bet jie manė tikslią atsieksią per politiška akciją ir susidėję su rusų ir lenkų suokabininkais.

Susirinkimų esame turėję nemažai ir daugelis visokeriopų klausimų svarstyta. Taip tad dalykai ėjo gana rimtai ir pasekmingai per tulį laiką. Bet štai kilo riaušės tarp studentų Maskvoje, Kazanėje ir kitur. Universitetan viešai tapo įvesdinta policija. Studentų nepasitenkinimas ėjo didyn. Prasidėjo mitingai auditorijose, o pasakui ir bendri susirinkimai. Neatsilikau ir aš nuo Rity. Gruodžio mėnesyje įvyko vienas iš didžiausių tokių susirinkimų. Dalyvavo 1000 studentų, ir tarėsi dėl tulį protestų valdžiai priėmimo.

Valdžia apsupo universitetą būriu kareivių ir žandarų. Liepė išsiskirstyti. Bet išeinantieji keli tapo suimti. Tada nutarta neiti ir visiems sykiu pasiduoti. Daugelis nors slaptomis išgūrinio namo, o apie 500 likome. Nuvarė mus maniežan ir ten surašinėjo. Tarp kitų buvo ir Vl. Zubovas, bet jį tuoju paleido, kadangi jis turėjo įtakingas gimes caru dvare. O aš, Novickis, sūnus kariniko Kaune, Meyro ir daugelis kitų — kaip ataklūs vaikinai — patekome j Krestus, kur jau laukėme nemažų baudų: išgūjimo Archangelskan ar Sibirą.

Susirgau. Sergantį mane iškėlė j platesnę grinėją, kur atspiekiėjau. Krestų perdėtinis pasikvietė mane ir norėjo, kad atsprašyčiau valdžios ir mane paliuosuosi. Bet aš vienas sau laisvės netroškau ir pasakiau, kad mus visus turi paleisti sykiu, nes mes ne kokie piktadarai. Be to, buvo susekta, kad aš rūpinausi lietuviybės reikalais, landžiojavu cenzūron, vakarų leidimus išrūpinau ir tt. Po 12 dienų atėjo man nutarimas: tuoju važiuoti j tėviškę nė daiktų nepamačius.

Daiktus namie iškretė policija, bet nieko įtariamo ten nerado, tad žandaras juos man stotin atvežė sumaigytus.

Pakeliui j namus reikėjo apsilankyti pas gubernatorių, jų pamokslų išklausyti. Kuniškis Chmelnickis gražiai apsiėjo ir tas mane padarino išdėstyti jam visą lietuvių spaudos reikalą ir prašyti, kad mums būtų grąžinta spauda. Bet tati priguli nuo aukštosios valdžios, nusprendė Chmelnickis, o jis — jeigu reikalauju — galys pats vietos netekti. Įdomu, kad gubernatorius buvo toks atviras.

(Iš dr. J. Šliupo atsiminimų, paskelbtų šiauliuose 1924 m., matomai tais pačiais metais ir rašyti)

NAUJAKURIAI

PIGUS CUKRUS...

Dažnas Amerikon atvažiuojęs pastebi, kad čia labai pigus cukrus. Visur kitur cukrus, palyginus su kitais maisto dalykais, yra daug brangesnis.

O dabar darosi aišku ir kodėl taip yra. Ypač tiems, kurie pateko pagal nevardines darbo sutartis į Luisianos cukraus plantacijas...

* *

Taip vadinama "Laisvė" labai apsidžiaugę radusi laikraščiuose kun. Končiaus pasipiktinimą tomis darbo sąlygomis, kuriose tenka dirbti atvykusiems tremtiniams. Va, sako, dabar tai pamatysit, kas tai yra Amerika!

Tik vienas dalykas Bimbai neaiškus: kas yra tie "dypukai", kurie net ir Luisianos cukraus plantacijose dirba taip, kad darbdaviai jais patenkinti, o jie patys, nors ir skundžiasi, bet vistiek dirba ir sakosi turį vilties, kad vėliau bus geriau. Jis spėja, kad tai jau koki nors ūkininkai ar šiaip prie sunkaus darbo pratę darbininkai...

Na, o ką pasakysit, jeigu tai kaip tik ne ūkininkai ir ne kiti darbininkai, o kaip tik daugumoje tie "baisieji ponai", kuriais Bimba veltui stengiasi "visą svetą strotyti"?

Taip, tie "baisieji fašistai" ne toki bailūs prie darbo, kaip pats Bimba. Ot, jeigu jį kas nuvarytų nuo Maskvos pinigais storai nuklotos redaktoriškos kėdės į cukraus plantacijas, tada tai išgirstum groltą, didesnę, negu dėl Eislerio sustabdymo Londone... Prisiminkim tiksliai, kaip jis — ne Luisianoje, o pačioje jo garbinamoje Maskvoje — kelias dienas pabuvęs pradžioje dejuoti, kad pasiligo savo... buržujiškų patogumų!

* *

Niekas nesako, kad Luisianoje gerai. Ir Amerika nelabai gali pasididžiuoti cukraus pigumu priežastimi... žinoma, cukrų perka ir darbininkai. Visi patenkinti, kad cukrus pigus. Ar daugelis klausia, kodėl? Tyli patenkintas ir Bimba, saldindamas savo kavą pigiu cukrum...

* *

Bloga Luisianoje... Bet tegu Bimba pabando bent vieną iš atvykusių prikalbinti, kad mesytų Luisianą ir nemokamai važiuotų į Stalino rojų? Ar atsiiras bent vienas norintis iš tų, kurie tą rojų jau yra matę?

* *

Cukraus plantacijose sunku... Ir neteisėbės daug... Na, bet vis dėlto tai toks "rojus", iš kurio galima ir išsikrapštyti, jei nepatinka, jei kas padeda...

O iš Stalino "rojaus"? Ach, ką čia ir kalbėti! Geriau jau užsidaryk su savo kromeliu, "drauge" Bimba! Net ir cukraus plantacijų niekas į jį nemainys...

* *

Bet imkim kitą medalio pusę ir kalbėkim rimtai. Iš stovyklų tremtiniai veržiasi. Vėžiasi į darbą, bet ir į savarankišką, žmonišką gyvenimą. Jeigu jie darbo bijotų, tai stengtųsi stovyklose ilgiau pasilikti, nes ten darbo ne per daug...

Visi imigracijos kraštai žada tremtiniams normalias gyvenimo sąlygas. Ko visų pirma reikia ir ko tremtiniai tiek pergyvenę yra verti čia surasti, tai darbą ir atlyginimą, iš kurio galima būtų pragyventi.

O Luisianoje klausimas taip išsispindžia: darbo yra daug, o valgyti... nėra iš ko.

* *

Tokiais atsitikimais savaime siūlosi klausimas, ar važiuojantieji žinojo, į kokias sąlygas jie važiuoja?

Atsakymas aiškėja, kad — ne! Jie važiuojo į Ameriką. Jie nesitikėjo, kad jie čia iš karto gaus geriausias sąlygas, kokias

Amerikoje daugumas darbininkų turi, bet turėjo pamato tikėtis bent nors vidutinio, nors pragyvenimui pakankamo atlyginimo.

Jei jo nėra, tai tas reiškia, kad žmonės vis dėlto suvedžioti, apvilti.

* *

Iš anksto buvo keltas klausimas, kas tai yra tos nevardinės garantijos. Ir tada buvo laikas tuojau iširti ir tremtiniams dar stovyklose pasakyti, kad štai — jeigu kas neturėtų asmeniškų kvietimų, galite pasinaudoti nevardinėmis garantijomis, bet tai darbas bus toks ir toks, atlyginimas toks ir toks, pragyvenimo kaina tokia ir tokia. Pasirinkite: ar važiuojate šiomis sąlygomis į Ameriką, ar stengiatės patekti kitan kraštą, ar pasilikate čia.

Nesuprantamas yra reiškinys, kodėl į tas vietas buvo duotos darbo garantijos kaip tik gausingoms šeimoms, kada daugeliu atvejų vos vienas šeimos narys tegausa darbą ir tą patį atlyginimą tik tiek, kad jam vienas vos galėtų užtekti prasmaitinti.

BALFO Imigracijos komiteitui noroms nenoroms teks pagalvoti, kaip tą klausimą baigti spresti.

NAUJAUSI NAUJAKURIAI

Apie š. m. gegužės 28 d., laivą "Marine Jumper" į New Yorką atvyksta šie lietuviai tremtiniai:

Albushat Ella — Los Angeles, Calif.
Baltikauskas Alfonsas — Baltimore, Md.
Bendikas Jonas, Julija, Donatas, Julija, Elena — Lafayette, Ind.
Bendzius Jurgis, Marija — Watertown, Conn.
Bierys Mykolas — Poquonack, Conn.
Bobelis Kazys — Chicago, Ill.
Budonis Juozas — Cotenau, N. D.
Budrikis Antanas, Ona, Judita — Middletown, N. Y.
Čepulionis Marcelinas, Paulina, Sofija, Benedikta, Arvydas — Creston, Iowa
Cibas Mykolas — Great Neck, N. Y.
Dudėnas Jurgis, Emilija, Vyda, Jurina — Lynxville, Wisc.
Gasiliūnas Ignas, Jadvyga, Saulis, Gražina — New York, NY
Giedraitis Ona, Arnas, Auksė — Lake Pawaukee, Wisc.
Grigaitis Albinas, Salomeja, Regina — Detroit, Mich.
Grigaliūnas Ignas, Stasė — Kenosha, Wisc.
Jakubauskas Vincas — Chicago, Ill.
Jeneckas Juozas — Watertown, Conn.
Juodikis Leonas — Owensboro, Ky.
Jurkulevičius Juozas, Valerija, Nijolė — Rochester, N.Y.
Kairys Juozas, Liudas — Chicago, Ill.
Kikilas Aleksas — Chicago, Ill.
Kamaitis Teofilis — Sheboygan, Wisc.
Kronkaitis Jadvyga, Danutė, Violeta — Poquonack, Conn.
Lapurka Vaclovas — Kearny, N. J.
Likanderis Antanas, Stefaniya, Jurgis, Eugenijus — Chicago, Ill.
Liorencas Endrius, Auguste — Belvidere, Vt.
Maceina Juozas — Mankato, Minn.
Macilevičius Jonas, Anastazija, Viktoras, Julius, Kazimieras — Worcester, Mass.
Marcinkevičius Antanas — Watertown, Conn.
Mikutaitis Mečys — Sodus, Mich.
Modestavičius Valė, Dalia — Brooklyn, N. Y.
Nenortas Kostas — Dorchester, Mass.
Osmolskis Povilas, Ona — Brooklyn, N. Y.
Petrauskas Jonas — Chicago, Ill.
Petrauskas Viktoras — Chicago, Ill.
Plaušinitis Justinas, Marcelė, Algirdė — Dorchester, Mass.
Preibys Justinas — Newington, Conn.
Purvins Kazys — Dundar, Wisc.
Rakauskas Vincas, Leokadija, Aldona, Antanas, Stefaniya — Detroit, Mich.
Ramanauskas Antanas, Izabelė,

Vytenis, Albina — Woodhaven, N.Y.
Ramelis Alfonsas — Chicago, Ill.
Raslavičius Regina, Leona, Raminta — Justice, Ill.
Satkevičienė Vanda — North Leeds, Me.
Saulytė Eugenija — Greet Neck, N. Y.
Seniūnas Antanas — Richmond, Va.
Smitaitė Lidija — Dearborn, Mich.
Stanevičius Juozas — Milford, Mich.
Stanevičius Pranas — Delmar, N. Y.
Svilas Balys — Gobles, Mich.
Tamulevičius Jonas — Worcester, Mass.
Tamulionis Vitalija, Marija — Cleveland, Ohio.
Urbanaitis Juozas, Birutė, Arvydas, Dalia — Remington, Ind.
Urmanavičius Stasys — Waukegan, Ill.
Vaselka Jonas, Bronė — Chicago, Ill.
Vildzius Anna, Kazimieras — Falls Church, Va.
Zalytė Alfona — Newark, N.J.
Zinaitienė Ona — New York, N. Y.

Apie š. m. gegužės 29 d., laivą "General Taylor" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Ališauskas Juozas, Adelė, Eugenijus, Gertrudė, Vilgailė — Woodhaven, N. Y.
Andriūšaitis Liudas — Cleveland, Ohio.
Babickas Povilas — Worcester, Mass.
Bacevičius Skirmundas — E. Chicago, Ind.
Balčiūnas Antanas — Elizabeth, N. J.
Baltruonis Algirdas — Worcester, Mass.
Baniulis Stasys — Chicago, Ill.
Baranauskas Balys, Elzbieta, Balys — Argo, Ill.
Bedarbis Jonas, Teofilė — Chicago, Ill.
Bludnikas Ernestas, Teofila, Kestutis — Brockton, Mass.
Blozis Povilas, Ona, Algimantas — Waterbury, Conn.
Brizgys Juozas — Philadelphia, Pa.
Budnys Klemensas — E. Setauket, L.I., N.Y.
Bukaveckas Vladas, Janina, Tadas, Pranciška — Chicago, Ill.
Bušmanas Antanas — Worcester, Mass.
Domeika Vincas, Juzė — Albion, N. Y.
Dubickas Jonas, Elena, Juozas, Angela, Česlovas — Worcester, Mass.
Eidimtas Feliksas — So. Boston, Mass.
Ekertaitė Elzbieta — Chicago, Ill.
Ekertaitė Jadvyga — Chicago, Ill.
Garliauskas Stasys, Erna, Aušrelė, Stanislovas, Rita, Jonas — Baltimore, Md.

Gasparaitis Kostas, Eugenija, Arūnas — Cleveland Height, Ohio.
Girėys Antanas, Alfonsas, Antanas — Spencer, Mass.
Glodenis Antanas — Chicago, Ill.
Grazulis Antanas, Ona, Ona — Millbury, Mass.
Grinius Pranas, Anicetas — Melrose Park, Ill.
Hintendorf Anna, Benjaminas — Stoughton, Mass.
Hofmanas Ada — Chicago, Ill.
Jacevičius Stasys — Waukegan, Ill.
Jakiūnas Ona — Auburn, Mass.
Jakubaitis Pranas, Elena — Chicago, Ill.
Karklius Alfonsas, Benediktas — Homestead, Pa.
Kiršiniene Valerija — Ardmore, Pa.
Kizlauskas Vincas, Ona, Edvardas — Brooklyn, N. Y.
Krušinskis Kazys, Ona, Stasė, Antanas, Irena — Nanticoke, Pa.
Kulikauskas Jonas, Ane, Artūras, Arvydas — Newark, N.J.
Mikuckis Marija — So. Boston, Mass.
Paliulis Bronius, Irena — Cicero, Ill.
Raciūnas Vladas, Ona, Algirdas — Cameron, W. Va.
Radvila Kasperas, Stefaniya, Nijolė — Fennville, Mich.
Rusteikis Vytautas — Worcester, Mass.
Sabockis Antanas — Chicago, Ill.
Saladzius Valentinas — Detroit, Mich.
Sepeika Antanas — Chicago, Ill.
Šeštukas Juozas, Ona, Ona — Warwick, N. Y.
Skripkus Vladas — Saline, Mich.
Stelmokas Vytautas, Scholastika, Reda — So. Boston, Mass.
Šilbajoris Rimvydas, Algirdas — Brooklyn, N. Y.
Stokkus Jonas — Burlington, Wisc.
Sukackas Juozas — Cicero, Ill.
Tallat-Kelpša Stasys, Marija — Pittsburgh, Pa.
Tarasevichs Marija — Williamsport, Pa.
Telyčėnas Alfonsas, Ona, Vytenis, Dalia — Cleveland, Ohio.
Tiškutė Olimpia — So. Boston, Mass.
Valaitis Jonas — Brooklyn, N.Y.
Valiulis Antanas, Petronėlė, Aleksandras, Eugenijus — Watervliet, N. Y.
Valius Leonas — N. Andover, Mass.
Venclovas Jonas, Elena, Sigita, Svajūnas, Guoda — Hickman, Kentucky

Apie š. m. gegužės 30 d., laivą "General H. B. Stewart" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Alkevičius Antanas, Birutė — Waterbury, Conn.
Ancevičius Vaclovas, Irena, Algirdas, Alina — Shrewsbury, Mass.
Balčiūnas Aleksandra, Juozas — Chicago, Ill.
Balčiūnas Antanas, Marija, Domentas, Marija — Waterbury, Conn.
Baranauskas Jonas — Kearny, N. J.
Bučinskis Mečys, Irena, Irena — Littlestown, Pa.
Bulotienė Ona — Baltimore, Md.
Buivydas Viktoras — Sierra Madre, Calif.
Čepkauskaitė Janina — Woodside, L.I., N. Y.
Dikinis Daumantas, Jadvyga, Virgilija — Hartford, Conn.
Drimba Juozas — Phoenix, Ariz.
Gabriūnas Petras, Birutė — Chicago, Ill.
Galinis Bronius, Irena, Jūra, Giedrė — Dorchester, Mass.
Gailiūnas Petras, Katarina, Petras — Hinsdale, Ill.
Gavenienė Kanstancija — Lowell, Mass.
Germanas Juozas, Ona, Gražina — Chicago, Ill.
Girdžiūnas Jonas — E. Chicago, Ind.
Glovackaitė Adelė — Rochester, N. Y.

(Perkelta iš 7-tą pusl.)

Balsai už Lietuvą į Amerikos vyriausybę

Amerikos Lietuvių Tarybos MEMORANDUMAS

(Vertimas)

The Honorable
Dean Acheson
Secretary of State
Washington, D. C.

Sir:
Tamstos išvykimo Paryžių išvakarėse, mes reiškiamė savo nuoširdžiausius linkėjimus Tamstos atsakingos misijos pasisekimui.

Pone Sekretoriau: buvo pra-nešta, kad Tamsta spaudos konferencijoje 1949 m. vasario 2 d. pareiškė, ryšy su Stalino "taikos kalbos pasiūlymu":

"...aš norėčiau dabar išryškinti, kad Jungt. Valstybių Vyriausybė nenagrinės su jokia tauta jokio reikalo, kuris tiesioginiai interesuoja kitas tautas, tų kitų tautų atstovams nedalyvaujant".

Tai buvo patikrinantis pareiškimas, po Jaltos ir Potsdamo skaudžių klaidų ir kompromisų. Visvien, Tamstai ir kitiems trims Užsienių Reikalų Ministeriams teks Paryžiuje susidurti kaip tik tai Jaltos ir Potsdamo padariniais.

Litvinovo, "Litvinovo Agresijos Apibūdinimo" autoriaus, vykdyto didžiojo "taikos vą-jaus" laikais pati Rusija teigė, "Taika yra nedaloma". Tas visiškas teisingas: Rusijos vaidmuo, atpalaidojant Hitlerį pradėti karą 1939 metais, yra per-gėri žinomas, kad reikėtų priminti, greta ilgo sąrašo taikos, nepuolimo ir kitų tarptautinių sutarčių, Sovietų Sąjungos su-laužtų po pirmojo Ribbentropo-Molotovo pakto.

Iš kitos pusės, 1940 m. liepos 23 d. pareiškimas, apibūdinąs Jungt. Valstybių politiką ryšy su Sovietų bandytu Baltijos Valstybių aneksavimu, yra reikalingas aktualaus papildomojo vykdymo.

Jaltos-Potsdamo formulė Rytprūsių ir Lenkijos vakarų sienos reikalu savaime pasidarys jėgų Paryžiaus agendos tema. Jei taip, tai Lietuvos proble-mos negalima bus išvengti: Lie-tuva yra tiesioginė kaimynė Rytprūsių, kurių autochtonai gyventojai buvo lietuvių kilmės ir kur lietuviškasis elementas tebėra stambus šiaurinėje pro-vincijos dalyje, kurią Sovietų Sąjunga savinasi. Rytprūsių šiaurinės dalies problema yra tiesioginiai Lietuvos interesai liečias reikalus ir neturėtų būti svarstomas be Lietuvos tautos atstovų dalyvavimo, atatinka-mai su Tamstos 1949 m. vasa-rio 2 d. nustatyto standartu.

Joks "enklavas", panašus į Amerikos "Bremeno Enklavą", Britų okupacijos zonoje Vokie-tijoje, nėra galimas Rytprūsiuo-se. Nuolatinis rusiškas enklavas, įterptas tarp Lietuvos ir Lenki-jos Rytprūsiuose, tiesioginiai pažeistų nerusikų gyventojų valią, sukurtų puolamąją laivy-no-karišką bazę tolimesnei agre-sijai iš Rusijos pusės, ir atkri-stų Baltijos tautas nuo likusios Europos. Savo efekto, tas pa-laidotų drąsą Amerikos poli-tiką, išdėstyta 1940 m. liepos 23 d., kuri sekė seniai nustaty-tą Amerikos doktriną pagal Ho-overio-Stimsono doktriną, 1938 m. Montevideo deklaraciją, ir ku-ri paties pamatus vėlesniajam Atlanto Čarteriui. Agresingai Rusijai padaryta nuolaida Ryt-prūsiuose, paaukojanti Baltijos tautas ir pažeidžianti pagrindi-nį teisingumo elementą, niekad negalėtų įgyvendinti taikos to-je srityje.

Potsdamo formulė turėtų bū-ti atmeta ant visados, kadangi pati Sovietų Sąjunga sulaužė vi-sus kitus Potsdamo susitarimus. Jungtinės Valstybės gyvai

dalyvavo Universalinės žmo-gaus Teisių Deklaracijos išryš-kinimo darbe ir rėmė Genocido Konvencijos projektą. Tamsta, p. Sekretoriau, gerai žinai, kad visos žmogaus Teisės kasdien yra rusų okupacinio režimo min-džiojamos, ir kad genocidas yra planinga politika, Rusijos są-moningai vykdoma Baltijos Valstybėse. Kai jūs diskutuosite Taiką Paryžiuje, kiti tūkstan-čiai lietuvių, latvių ir estų mirs bekovodami prieš Rusijos oku-pacines pajėgas, ir papildomi tūkstančiai bus deportuojami į vergų stovyklas Sibire. Tai taip yra pagerbiama Jaltos Deklara-cija "Išlaisvintoms" Europos Tautoms, — kurią Jungtinės Valstybės pasižadėjo drauge su kitais signatarais įvykdyti gy-venimui. Jei taika yra nedalo-ma, tai Baltijos Respublikų žmonės lauks, kad Paryžiaus konferuotojai atsteigtų taiką jų tėvynėms, pagerbtų jų pagrindi-nės žmogaus Teisės ir jų teisę į Laisvę ir Nepriklausomybę.

Pone Sekretoriau, milijonų

nelaimingų žmonių, rusų įvyk-dytos agresijos ir genocido au-ku, mintys ir maldos lydės Tamstą į Paryžių. Kalbėdami beveik milijono amerikiečių var-du, kurie turi giminių Lietuvoje ir Sibiro vergų stovyklose ir kuriems Laisvės byla bendrai ir Baltijos srityje ypatingai yra miela, mes prašome Tamstos padaryti viską, kas galima, kad įtikinus Rusiją pasitraukti iš Baltijos Valstybių bei Rytprū-sių, ir atsteigti teisėtą santvar-ką toje srityje. Vokietijos pro-blema negali būti išrišta, neišri-šus pirmą Baltijos Valstybių problemas vieninteliu garbingu būdu, tolygiu su iškilmingai pri-siimta atsakomybe pagal Atlan-to Čarterį ir Jaltos Deklaraciją "Išlaisvintoms" Europos Tau-toms.

Mes karštai tikime, kad Tam-sta, ir Amerikos Delegacija, gins Paryžiuje tuos dėsnius, ku-riuos mūsų kraštas atstovauja. Su pagarba

Amerikos Lietuvių Taryba:

L. Šimutis, Pirmininkas
A. Oliš, Vicepirmininkas
Dr. P. Grigaitis, Sekretorius
M. Vaidyla, Izdininkas

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Seimo laiškas Prezidentui Trumanui

Lietuvių kilmės Amerikos pi-rliciai ir Amerikoje gyveną lie-tuviai, priklausą Amerikos Lie-tuvių Tautinei Sąjungai, susi-rinkę Seiman New Yorke, Hotel New Yorker, 1949 m. gegužės 21-22 d., išklaušė adv. A. Olio pranešimą apie Amerikos už-sienių politiką, vieningai pareiškė įsitikinimą, kad komunisti-nės diktatūros valdomų kraštų siekimai sudaro pagrindinį ir rimčiausį pavojų pasaulio tai-kai. Seimas mano, kad tas pa-vojus tegali būti pašalintas tik energingu ir visomis priemonė-mis paremtu reikalavimu leisti visoms tautoms — būtų jos di-delės ar mažos — laisvai, be prievartos ir be smurto apsi-spresti dėl jų vidaus režimų. Taip pat Seimas vieningai tiki, jog tik per pilną politinės lai-svės pripažinimą visoms tautoms tėra įmanoma tautų bendruo-menės konsolidacija, paremta teisingumu, pagarba ir visuoti-na žmonijos pažanga.

Amerikos Lietuvių Tautinės

A. Oliš

ALTS Seimo Pirmininkas

Brooklyno lietuvių telegrama Paryžiu

Gegužės 24 d. Apreiškimo sa-lėje įvykęs masinis susirinki-mas, išklaušęs VLIKO pirm. pre-latos Krupavičiaus ir VT pirm. Sidzikausko pranešimų ir atsi-sveikinimo kalbų, vienbalsiai priėmė rezoliuciją, kuri buvo pa-siūsta Amerikos Delegacijai Pa-ryžiaus Užs. Reikalų Ministerių Konferencijoje.

Rezoliucijoje buvo pareikšta: Būdami tvirtai įsitikinę, kad tik teisingumo principais pa-remta taika gali būti patvari

ir žmonijai priimtina, mes kvie-čiame Amerikos delegaciją Už-sienių Reikalų Ministerių Tary-bos posėdyje Paryžiuje rei-ka-lauti iš Sovietų vyriausybės, pasirašiusios su Jungtinių Vals-tybių, Didžiosios Britanijos ir Prancūzijos vyriausybėmis At-lanto Chartą, Suvienuytų Tautų Deklaraciją ir kitus karo me-to susitarimus, atitrakti sovietų okupacines armijas į 1937 metų Sovietų Sąjungos sienas.

Ne tik naują, bet ir SENĄ ADRESĄ

būtinai reikia aiškiai parašyti, kada norite, kad DIRVA būtų siunčiama kitu adresu, negu ligi šiol. Apie adresą pakeitimą stengkitės pranešti bent

DVI SAVAITES IS ANKSTO!

Nežiūrint, kaip bus galutiniai nustatyta buvusio priešų krašto ateitis, taikos nustatymas nega-li remtis principu nekalto neu-tralių tautų, tokių kaip Lietuva, Latvija, Estija, baudimo už už-puolikiškus nusikaltimus, padar-ytus prieš jas naciskos Vokie-tijos ir sovietų Rusijos. Šio krašto garbė įžeista tol, kol mū-sų vyriausybė nereikalauja, kad Sovietų Sąjunga prisilaikytų iš-kilmingai duotų pasižadėjimų nesiekti teritorinių ar kitokių padidinimų ir kad sovietų vy-riausybė gerbtų Ribbentropo-Molotovo teritorinių dalybų pa-naikinimą, priimtą Sovietų-Lenkijos vyriausybės susitari-me 1941 metų liepos mėnesį.

J. Ginkus, pirmininkas
J. Glaveckas, sekretorius

TAI YRA DOKUMENTAI,

kurie rodo, kad Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos įsikūrimo laukė tau-
tietiečiai ne vien Amerikoje, bet visuose pasaulio kampuose.

Seimą, kuriame buvo sukurta ši sąjunga, sveikino lietuviai iš visur, kur tik žinia apie jį ir jo tikslą juos buvo pasiekusi. Visi linkėjo vieningos tautinės organizacijos įsikūrimo, tikėdamiesi iš jos didesnės naudos lietuviškumui Amerikoje, o per tai ir visame pasaulyje.

Tie dokumentai mus įpareigoja padaryti viską, kad tautiečių dedamos viltys į šios organizacijos susidarymą nepasiliktų tuščios. Įsikaitykime į jų mintis ir ryžkimės energingai veikti!

Čia ištaisai skelbiame būdingiausius sveikinimus, kuriuose ryškiausiai atsispindi tautiečių pageidavimai ir lūkesčiai iš Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos:

Min. St. Lozoraičio, iš Romos:

Siunčiu Seimo dalyviams širdingus sveikinimus ir linkėjimus visiško pasiekimo svarbiuose darbuose, kuriems atlikti Seimas yra suauktas.

Amerikos Lietuvių Tautinė srovė yra daug nusipelnusi, tiek rūpindamasi Amerikos lietuvių dvasinio ir organizacinio gyvenimo pažanga, tiek veikdama Lietuvos laisvės byloje. Tai, kas Tautinės srovės yra lig šiol nuveikta, duoda pagrindo įsitikinimui, kad šis seimas bus didžiai naudingas jos konsolidacijai ir Amerikos lietuvių tolimesniam savitarpim bendradarbiavimui, o taip pat ir mūsų visų bendrai kovai už Lietuvos išvadavimą iš sovietų okupacijos.

Ši teisinga bei garbinga kova nėra bergždžia, ji bus laimėta. Kas ją remia, tuo pačiu gina civilizaciją, laisvę ir demokratiją nuo bolševikų pasikesinimų.

Ir šiandien tebėra aktualūs Abrahamo Lincolno žodžiai:

"Mūsų pasitikėjimas yra paremtas laisvės meile, kurią Dievas įdiegė mūsų širdyse. Mūsų apsaugą sudaro palaikymas tos dvasios, kuri brangina laisvę kiekviename krašte kaip visų žmonių dalį."

Jungiu mano gilią pagarbą žodžius.

Stasys Lozoraitis

Sveikinimus ir linkėjimus seimui telegramomis bei laiškais atsiuntė Lietuvos ministeris Washingtono Pov. Žadeikis, Lietuvos konsulas Chicagoje P. Daudžvardis, Lietuvos konsulas Bostone adv. O. Shallna, Lietuvos konsulas Los Angeles dr. J. J. Bielskis, Lietuvos Generalinis konsulas New York'e J. Budrys seimą sveikino asmeniškai jame apsilankęs.

Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Centro Valdybos:

Brangūs Bendraminčiai,

Jūs susirinkote iš tolimųjų USA vietovių apžvelgti kas jau atlikta lietuviškojo darbo bare ir ką reikia daryti, kad ateities veikla būtų dar našesnė lietuvių tautai.

Jūs atlikote labai daug, tačiau prieš akis Jūs turite dar didesnius uždavinius. Didžiūma mūsų bendraminčių keliasi Jūsų gyvenamose žemėse ieškoti duonos ir laikinės pastogės. Geros pastogės reikia ir tautinei idėjai. Ją, mes manome, galima rasti tik Jūsų krašte. Ir ten, pas Jus, turi būti keleriopai sustiprintos tautinės minties tvirtovės, iš kurių turi spinduliuoti tautinės vienybės idėja į visame pasaulyje išblaškytus benamus mūsų tautos vaikus.

Mes trokštame, kad Jūsų seimas sėkmingai spręstų visus Jums ir mums rūpimus klausimus, stiprintų tautinės minties tvirtovių pagrindus ir būsimais darbais padėtų prikelti tėvynėje okupantų nužudytą laisvę ir nepriklausomybę.

Jūsų

B. Gaidžiūnas, Pirmininkas
Dr. Br. Nemickas, Vicepirmininkas
Dr. Step. Stankus, Sekretorius

Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Augsburgio skyriaus:

Brangūs Istorinio Amerikos Lietuvių Tautinės Srovės Seimo dalyviai!

"Eina garsas nuo rubežiaus, žirgą reik balnoti"... Taip skelbia Lietuvos žemėje gimusi daina ir šios dainos žodžiai šiandien vėl tapo aktualiai realybė.

Broliai ir sesės! Jūs, šaukdami Amerikos Lietuvių Tautinės Srovės Seimą, davėte ženklą visiems laisvame pasaulyje gyvenantiems lietuviams —

"balnoti žirgus" į kovą, į vienybę!

Garbė Jums, pačiu laiku pasiūmumiems iniciatyvos telkti visus grynus dvasios lietuvius didžiajam vienybės ir pergalės žygiui. Žygiui į Lietuvą, žygiui į plėšomą ir naikinamą tėvų žemę. Į žemę, kur bakužė samanota, kur šešupė miela plaukia, — ten, kur močiutė sengalvėlė išverktomis ilgesio akimis žvelgia į vakarus, išsiilgusi laisvės ir ją palikusiu vaikų.

Augsburge (Vokietijoje) gyvenančių Tautinio Sąjūdžio brolių ir sesių vardu aš sveikinu visus šio seimo dalyvius — mielas seses ir brolius ir linkiu:

- 1) Pastatyti lietuviškos vienybės pilį, kurios jokios pasaulyje jėgos nenugalėtų ir,
- 2) Kad, statant vienybės pilį, tarpe Jūsų būtų kovojančios Lietuvos partizanų dvasia.

Valio Laisva Lietuva!

Mintimis su Jumis, Jūsų

Dr. Brunonas Kalvaitis

MUSŲ KELIO redaktoriaus:

Brangieji bendraminčiai, Istorinio Seimo Dalyviai! Šiandien mus skiriančios Atlanto platumos yra per didelę

klūtis, kad galėčiau šią didingą valandą būti Jūsų tarpe ir kartu su Jumis džiaugtis seimo nuveiktais darbais. O tų darbų ir pasiektų laimėjimų svarbiausias (taip aš įsivaizduoju mintimis, kad ir iš toli sekdamas Jūsų posėdžius) — tai tautinės srovės žmonių sutelkimas ir sucentravimas pagrindiniam tikslui — Lietuvos valstybės laisvei atkovoti. Atsekdamas plačių tautos masių galvojimą, kiek jis atsispindi įvairiausiame jos atstovuose — "Mūsų Kelio" skaitytojuose, galiu užtikrinti, jog ateitis priklauso tik vidurio srovei, kuriai svetimas bet koks fanatizmas, bet koks internacionalas, kuriai svarbiausia Lietuva ir lietuvis!

Tad sveikinu Jus, linkiu įgyvendinti visus Jūsų nutarimus ir būti užjūryje tais lietuvių stulpais, apie kuriuos telktų tiek senieji išeiviai, tiek naujieji tremtiniai!

Visada su Jumis

A. Laikūnas, "Mūsų Kelio" Vyr. Redaktorius

Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Augustdorfo skyriaus:

Brangūs Bendraminčiai!

Su dideliu pasitenkinimu patyrė apie reikšmingą tautinės srovės organizacijų suvažiavimą, šaukiamą New York'e, skubame pasiųsti Jums, Idėjos Bičiuliai, širdingiausius sveikinimus iš tremties ir šiuos linkėjimus:

1. Visas išsklaidytas tautinės srovės pajėgas suburti į vieną organizacinę kūną;
 2. Rasti būdus ir formas tautinės srovės prieaugliui — tautinės minties jaunimui sutelkti;
 3. Bendromis visos tautinės srovės pastangomis ir sutelktiniais visų mūsų ištekliais sutrumpinti lietuvių tautos kovos kelią į tautos laisvę ir valstybės nepriklausomybę.
- Šia proga per Jus, Gerbingieji Suvažiavimo Dalyviai, dėkojame visiems bendraminčiams Jungtinės Amerikos Valstybės už neuilstamas pastangas tėvynės vadavimo darbą dirbant ir sunkią tremtinių buitį skaidrinant.

Dr. J. Paplėnas, Pirmininkas
J. Milašauskas, Sekretorius

Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Swaebisch Gmuend skyrius:

LTS Swaebisch Gmuend stovyklos vadovybė ir vienminčiai nuosirdžiai sveikina Tautinės Srovės Organizacijų Seimą, New York'e.

Broliai, sesės! Jūsų veikla mes, tautinės minties lietuvių Vokietijoje, didžiuojamės. Linkime po tautinės minties vėliava suburti ne tik tautinių srovių organizacijas, bet ir visus Amerikos lietuvius.

Vienybėje — Galybė! Mes irgi su Jumis!

A. Kačanauskas, Pirmininkas
M. Šimkus, Sekretorius

Tautinės Srovės Studentų, Hannoverioje:

Sveikiname gerbiamuosius suvažiavimo dalyvius ir linkime sėkmingo darbo.

Nors mūsų, broliai, nedaugel yra, tačiau tvirti mes, jei riš vienybė; į darbą stokim vyrai į vyrą; Sujungtos rankos suteiks stiprybę. (Maironis)

A. Kurgonas, S. Vytenis, Vyt. Stukas, Br. Čekauskas, Br. Veitas, R. Veitas, P. Jaras, L. Gaudu... T. Palionis, Iz. Ališauskas

Tautininkų iš Ingolstadto:

Brangūs Vienminčiai,

Mes, Ingolstadto tremtiniai — tautininkai, sveikiname J. Amerikos Valstybių lietuvių tautinės srovės organizacijų seimą ir nuosirdžiai linkime savo brangiems vienminčiams skaidria ir darbinga nuotaika praleisti seimo posėdžių dienas.

Šis tautinės srovės seimas tesustiprina mūsų visų darnų sugyvenimą — siekiant svarbiausio tikslo — Lietuvos Laisvės.

Ingolstadto lietuvių tautininkų vardu — Dr. E. Noakas

Lietuvių Tautinio Sąjūdžio skyriaus Dornstadte:

Malonūs Vienminčiai,

Suvažiavimo proga siunčiame širdingus sveikinimus ir geriausius linkėjimus.

Te šis suvažiavimas bus Tautinės srovės organizacijų susijungimo didysis triumfas.

J. Eigelis, Pirmininkas
I. Vileniškis, Sekretorius

Lietuvių Studentų Korp. VILTIES:

Tremtyje atsidūręs tautinės minties lietuvių akademinis jaunimas didžiuojasi didžiuoliu Amerikos vienminčių įnašu Tėvy-

nės laisvinimo darbe, aktyvia Jūsų veikla, pašvęsta Tautos gerovei.

Tūkstančiais kilometrų ir geležine uždanga atskirti nuo gimtojo krašto mes nuolatos jaučiame Jūsų broliškos paramos ranką, lengvinančią sunkų bedalio išeivio gyvenimo kelią, stiprinančią mūsų pasiryžimą nugalėti visas klūtis ir tvirtai sekti Jūsų pėdomis.

Džiaugdamiesi Jūsų pastangomis organizaciniais ryšiais apjungti visus Amerikos vienminčius, suburti visas jėgas bendram tikslui, — nuosirdžiai sveikiname Amerikos lietuvių tautinės minties organizacijų atstovų seimą ir linkime geriausios sėkmės visuose Jūsų darbuose.

PRO PATRIA!

Vyr. Prezidiumas

Lietuvių Tautinio Sąjūdžio iš Spakenbergo:

Šiandien lietuviai — tremtiniai skirstosi po platųjį pasaulį. Skirstosi, žinoma, ir mūsų tautinės srovės žmonės. Didžiulis jų būrys nuvyks į Tamstų kraštą ir prisidės prie Tamstų bendro darbo. Bet taip pat nemaža išsikirstys ir į įvairius kitus kraštus, kur reikės naujai ir organizacinį darbą pradėti.

Tamstų sukvietasis New York'e lietuvių tautinės srovės organizacijų bendras suvažiavimas yra svarbus ne tik Tamstų krašto lietuvių tautinės srovės tolimesnei veiklai, bet jis taip pat svarbus ir visiems mūsų srovės kitų kraštų lietuviams.

Jau taip likimas lėmė, kad Tamstų kolonija yra didžiausia lietuvių emigrantų kolonija, yra stipriausiai organizuota bendruomenė ir yra globoj šiandien galingiausios valstybės pasaulyje.

Tad, kaip Lietuvos laisvinimo byloj, taip pat ir lietuvių išlaikymo veikloj Tamstos esate ir turite pasilikti vadovaujamoj rolėj.

Tad Tamstų darbe linkiu sudaryti vieną visų tautinių srovių pajėgą organizaciją, nustatyti veikimo gaires ir būti pavyzdžiu bei keldrožiu visų kraštų lietuviams vienminčiams.

Aleksandras Danta, Spakenbergo vienminčių vardu

Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Diepholzo skyriaus:

Džiaugdamiesi amerikiečių lietuvių veiklumu, ypač džiaugiamės LVS nuveikiamais tautos laisvinimo ir jos išblaškytųjų narių šelpimo darbais.

Nuosirdžiai sveikiname savo mielus bendraminčius, susirinkusius į JAV lietuvių tautinės srovės organizacijų bendrą suvažiavimą.

Jūsų organizuotumas ir veiklumas stiprina pasaulio lietuvių sąjūdį bei vienybę, pagreitina teisės ir teisingumo pasaulyje atgimimą, ruošia mūsų brangios tėvynės prisikėlimą ir nepriklausomą gyvenimą.

Linkime Jums kuo didžiausios sėkmės tų didžiųjų uždavinių besiekiant, o mes pasižadame būti uolūs ir ištikimi bendro darbo dalyviai kiekviename pasaulio kampe, į kurį tik pateksime.

Lietuvių Tremtinių Bendruomenės Diepholzo stovyklos

Tautinio Sąjūdžio vardu: A. Mikalkevičius, A. Rutkienė, H. Montvila, A. Pimpė, I. Steponavičienė, J. Maurukas, Ign. Užgiris, A. Vodopalas (kiti parašai neišskaitomi)

Lietuvių Studentų Korporacijos VILTIES Stuttgarto Padalinio:

Amerikos Lietuvių Tautinių organizacijų Seimo proga, Stuttgart'o lietuvių studentų korporacija VILTIS sveikina gerb. Seimo Pirmininką, prezidiumą bei gerb. seimo atstovus ir linki sėkmingo darbo, nustatant tautinės srovės organizacines gaires, vykdančias Lietuvos išlaisvinimo darbą.

Mes linkime gerb. Seimui sukurti stiprią ir vieningą organizaciją, kuri sujungtų visus lietuvius po viena tautine vėliava ir nuvestų į laisvą ir nepriklausomą Lietuvą.

Stasys Vidmantas, Vyr. Senjoras

Julius Aniolauskas, Vyr. Senjoro Pavaduotojas

Kassel-Mattenbergo Liet. Tautinio Sąjūdžio skyriaus:

Brangūs Užjūrio Bendraminčiai,

Jūsų šio ir mūsų sielai artimo suvažiavimo proga, mes tremty dar pasilikę vienminčiai iš L. T. B. Kassel-Mattenbergo Apylinkės siunčiame Jums nuosirdžiausius sveikinimus ir linkėjimus. Telydi Jūsų šį suvažiavimą ir visus asmeniškai laimė ir pasitikėjimas savomis jėgomis.

Kad Jūsų darbai būtų — tautos atstatymo darbai, o mūsų Lietuvių Tautinio Sąjūdžio kelias — mūsų tautos laisvės kelias, kuris nuvestų mus į gimtosios tėviškos lygiąsias lankas ir pievas.

Tieskite, grįskite kelią į mūsų gimtąją žemėlę, kuri mūsų prosenių, tėvų ir mūsų brolių prakaitu ir krauju aplaistyta, brolių savanorių kūnais dengta.

Dr. Juozas Bartkus, Juozas Vaičiūgis, Pranas Tarūta, Antanas Elsbergas, Antanas Barčas, Romualdas Jasiūnas, Pranas Žitkevičius, Jurgis Košys, Jonas Miškinis, Vanda Košienė, Teodoras Papartis, Tomas Kažiuba, Eugenijus Bartkus, Ignas Kaunelis, Antanas Vaitkus, Adolfas Dilba, Vincas Malinauskas, Albinas Liauba, Jonas Montvydas, Eduardas Žitkevičius, Henrikas Dirda.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimo dalyvių grupė iš Connecticut ir Massachusetts su J. Tareila, V. Kieiene, dr. M. J. Colney ir J. Stulginskaite priešaky.

PROVOKACIJA!

New Yorko AUFBAU laikrašty vasario mėnesį buvo pranešta, kad žydų organizacija iš Linzo atsiuntė IRO centrui 200 lietuvių karo nusikaltėlių sąrašą.

BALFo įgaliotinis kreipėsi į IRO Eligibility skyriaus vedėją, Genevoje, ir gavo atsakymą, kad

jokio sąrašo su 200 lietuviškų pavardžių ir jokio skundo prieš lietuvių IRO negavo.

Tiesa, kad iš Linzo per žydų organizacijas yra atsiųstas sąrašas, pavadintas lietuvių karo nusikaltėlių, dabar gyvenančių DP stovyklose Vokietijoje sąrašų. Jo nuorašai buvo išsiuntinėti ir į zonas. Bet ten buvo tik 31 pavardė, ir

ten nebuvo nei vienos lietuviškos pavardės!

Tai tos pačios pavardės, kurias buvo paskelbęs AUFBAU 1949.1.7 ir kurių kaltei įrodyti laikraštis šaukėsi liudininkų.

Eligibility skyriaus vedėjui buvo nurodyta, kad sąrašas nėra lietuvių ir kad tie, kurie tokį sąrašą sudarinėjo, negalėjo to nežinoti. Eligibility skyriaus vedėjas pareiškė, kad

jokio kito sąrašo nėra ir daugiau jokių lietuvių reikalų iš žydų organizacijos pusės nebuvo keliama. O dėl įteikto sąrašo, tai jie nelaiką suminėtuju asmenų kaltininkais ir žydų organizacijai pranešė, kad neduos eigos, kol nebus įrodyta.

Negalima prileisti minties, kad žydų organizacija, sudarinėdama sąrašus, smulkiai minėdama kaltinamųjų pareigas ir nusikaltimus, o taip pat nusikaltimų vietoves, nebūtų žinoję, kad tos vietovės ne Lietuvoje, kad tie žmonės ne lietuviai.

Sąmoningas svetimųjų pavardžių priskyrimas lietuviams tenka laikyti provokacija: pikta ir dviguba — Linzo žydų organizacijos ir New Yorko laikraščio. Provokacijos tikslas, greičiausiai, pakenkti lietuvių emigracijai.

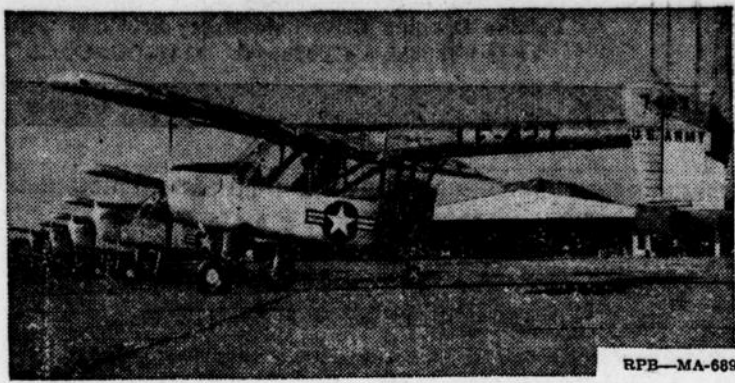
Iš ko susidaro priekaištai žydams

IRO yra nustačiusi tam tikrą tvarką tikrinti tremtinių DP teisėms į emigraciją. Yra tam tikros komisijos, kurios tą sprendžia. Visoms tautybėms vienoda tvarka, tik žydams yra padaryta išimtis: jų "eligibility" klausimus sprendžia pačių žydų komitetai.

Savaime suprantama, kad dėl šitos diskriminacinės privilegijos kiti yra nepatenkinti. Apie tai daugelis kalba ir rašo. Tas tik pila vandenį ant taip vadinamo "antisemitizmo" malūno ratų...

LIETUVISKAS ALBUMAS
gražūs paveikslai iš Lietuvos su paaiškinimais lietuviškai ir angliškai.
Kaina \$1.00

Eyes in the Skies

Boeing YL-15 Scouts, called the new "Eyes of the Field Forces," serve as unexcelled aerial observation posts. Their gondola-type fuselage affords ample window space, with all-round visibility. They are but one example of the modern equipment used by the Army Field Forces.

NAUJAUSI NAUJAKURIAI

(Atkelta iš 5-o pusl.)

Grigalius Julija, Elena — St. Louis, Mo.
Grušaitis Antanas, Bronė — Waterbury, Conn.
Gutauskas Vytautas, Ona — Chicago, Ill.
Gylis Antanina, Juozas — Waterbury, Conn.
Jančauskas Vladas, Genovaitė — Brooklyn, N. Y.
Jankauskas Vladas — Lynbrook, L.I., N.Y.
Janulevičius Leonas, Janina, Vida — Paterson, N. J.
Januta Kazys, Petronėlė, Donatas — Chicago, Ill.
Jasinevičius Leonas, Stasė — Richmond, Ill.
Jaskelevičius Vincas — Philadelphia, Pa.
Jonikas Petras, Ona — Riverside, Ill.
Jusevičius Jurgis — Tronton, N. J.
Juzėnas Ignas — Cicero, Ill.
Jurevičius Stanislava — Chicago, Ill.
Jurgelevičius Jonas, Marija, Vytautas — Southington, Conn.
Jurkaitis Stasys, Genovaitė, Ricardas — Grand Rapids, Mich.
Kaunas Kostas, Marija, Nijolė — Benedicta, Maine.
Kaskonas Stasys — So Boston, Mass.
Kasperavičius Kęstutis, Sofija — Augusta, Maine.
Kindurys Alfonsas, Ona, Vidutis — Gloversville, N. Y.
Kleiva Kazimieras, Viktorija, Loreta, Angela — Chicago, Ill.
Klikna Matas — Chicago, Ill.
Klimas Mikas, Kazimiera, Vytautas, Milda — Linden, N.J.
Končius Juozas, Kunigunda — Chicago, Ill.
Kontautas Petras, Kotrina — So Boston, Mass.
Kovsas Steponas — Baltimore, Md.
Krasauskaitė Marija — Philadelphia, Pa.
Krivickas Felicija, Vladislavas, Regina — Lynbrook, L. I., N. Y.
Kuinsys Jonas, Genovaitė, Algis Danutė, Jonas — Chicago, Ill.
Liaudanskis Jonas, Bronė, Virginija, Romualdas — Detroit, Mich.
Lokienė Petronėlė — Poughkeepsie, N. Y.
Lukas Arnoldas, Emilija — Detroit, Mich.
Mačiulis Jonas — Chicago, Ill.
Matiukas Jonas, Janina — Berwyn, Md.
Manomaitis Mykolas — Boston, Mass.
Maruskienė Konstancija — Benedicta, Maine.
Meidūnas Kazys, Ona, Algimantas — Baltimore, Md.
Merkevičius Viktoras, Delė, Vaclovas — Cleveland, Ohio.
Mikalauskas Markarijus — Brooklyn, N. Y.
Mikalauskienė Ona — Brooklyn, N. Y.
Mikltonas Andrius — Hazardville, Conn.
Milašius Petras — Worcester, Mass.
Mockevičius Leonas — Chicago, Ill.
Norkūnas Juozas, Ona, Milda, Aušra — Montgomery, Ala.
Ozalas Ignas, Stasė, Nijolė — Brooklyn, N. Y.
Pamataitis Petras, Jina, Elvyra — Los Angeles, Calif.
Peckaitis Petras, Stanislava,

gina — N. Scranton, Pa.
Cepas Leonardas, Valerija, Jonas, Leonardas — Chicago, Ill.
Cyras Vincas, Bronė — Worcester, Mass.
Didžbalis Pijus, Emilija, Alguta — Harrison, N. J.
Dragūnas Vaclovas — Chicago, Ill.
Dzvančauskaitė Stefa — Baltimore, Md.
Giedraitis Izidorius — Brockton, Mass.
Gricius Juzė, Kazys, Stanislava, Celestina, Algis, Marija — New Orleans, La.
Grigaitis Albinas, Jadvyga, Algirdas — Brooklyn, N. Y.
Grinevičius Gediminas — Brooklyn, N. Y.
Hahn Ona — Alden, Pa.
Jagminas Pranas — Chicago, Ill.
Jakovickas Valerijonas — Chicago, Ill.
Jančauskas Pranas, Vanda, Romus — Brownsville, Vt.
Juodis Viktoras — Waterbury, Conn.
Juzėnas Antanas — Detroit, Mich.
Kairys Feliksas — Chicago, Ill.
Kavaliauskas Julija, Antanas — Chicago, Ill.
Kavaliūnas Juozas, Antanina — Mt. Clemens, Mich.
Kazlauskas Stasys, Sofija, Laimutė — Chicago, Ill.
Kekštas Janina, Balys — Chicago, Ill.
Keršis Pranas, Stefanija — Chicago, Ill.
Kaulinis Leonas, Veronika, Anelė — Philadelphia, Pa.
Kudirka Antanas, Magdalena, Arvydas, Nijolė — Waterbury, Conn.
Kulbis Cecilija, Antanas, Ona, Petras, Irmgard, Cambridge, Mass.
Leparskas Bronius, Elena, Virgilijus, Waterbury, Conn.
Liūnys Antanas, Janina, Liudvika — Jersey City, N.J.
Lukšys Ignas — Pittsburgh, Pa.
Maciejauskas Henrikas — Pittsburgh, Pa.
Mališauskas Ciprijonas, Eugenija, Vida — So Boston, Mass.
Mazuras Antanas, Matilda — Jamaica Plains, Mass.
Melninkaitis Bronislavas, Eugenija, Ramutis, Eugenija — Naugatuck, Conn.
Mikalkevičius Vladas, Jozefina — Brooklyn, N. Y.
Natkevičius Jonas, Arejas — So Boston, Mass.
Nausėdaitė Izabelė — Chicago, Ill.
Pajeda Albinas — Chicago, Ill.
Pakalniškis Aleksandras, Mirga, Milda, Emilija — Chicago, Ill.
Pakulis Kazimieras, Eugenija — Washington, D. C.
Palubinskas Justinas, Marijona, Feliksas — Lowell, Ind.
Palubinskas Marta, Mečys, Vladas — Cleveland, Ohio.
Palubinskas Viktoras — Cleveland, Ohio.
Paškevičius Kostas, Antanina, Algirdas — Waterbury, Conn.
Peškys Antanas, Genovaitė — Chicago, Ill.
Petrenas Juozas — New York, N. Y.
Pipirienė Ona — Austinburg, O.
Pliškaitis Augustas, Petrė — Preston Hollow, N. Y.
Prunskis Vladas, Albina, Terešė — Chicago, Ill.
Puikūnas Algirdas — E. Chicago, Ind.
Putna Jonas — Baltimore, Md.
Putvytė Emilija — Union, N.J.
Rimsaitė Paulina — Cambridge, Mass.
Sefleris Zigmas, Joanna, Zigmas — Chicago, Ill.
Senzikaitė Petronėlė — New Orleans, La.
Šeštakauskas Petras, Janina — Chicago, Ill.
Šiugžda Justinas — Brooklyn, N. Y.
Špakauskas Pranas, Salomeja, Vaidotas, Algirdas — E.Hartford, Conn.
Stanaitis Urta — Wallingford, Conn.
Suopys Vytautas, Uršulė, Algimantas — Philadelphia, Pa.
Sviderskas Petras — Detroit, Mich.

PAJIESKOJIMAI

Jieškomieji ar aple juos žinantieji prašomi atsiliepti į:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Amsiejus, Adomas.
Anciukevičius, Jonas, gyv. Kaune.
Viljampolė.
Andrikytė, dv. seserys, iš Pagausančio k. Girkainio val., Raseinių apskr., Jakob, kilęs iš Klaipėdos k. Balčūnaitė — Kalkarienė ir vyras Kaikaris, Jonas, iš Versių k. Žagarės v. Šiaulių ap.
Blodžiūnas, Walter John.
Brinkmanas, Martynas, iš Tauragės ap., Pliškės k.
Brožiūtė, Kostė ir Marė, iš Pilviškių v. Vilkauskio ap.
Bukauskaitė, Agota, iš Juodaikių par., Girkainio val., Raseinių ap.
Dabauskaitė, Subonienė, Agota, turi sūnų Vyta ar Vytautą ir dukterį.
Dalinkevičutė, Elzbieta, Teresė ir Uršulė.
Danielius, iš Gargždų, Kretingos ap.
Gatavacskaitė, Ona, iš Budvičių k., Pajevonio val. Vilkauskio ap., buvo ištejęsi dabar našė.
Gedvilas, iš Gargždų, Kretingos ap.
Gitenis, Petras, iš Drobikių k. Salako v., Zarasų ap. vedęs šlepietį Stasė iš Ungurių k.
Gudauskas, brolis Kazio Gudauskas, Gudydas, Petras, iš Skriaudžių k., Gudelių v., Marijampolės ap.
Ilgaudas, Adomas, iš Kretingos ap.
Jesinskis, iš Gargždų, Kretingos ap.
Kaikaris, Jonas, iš Versių k., Žagarės v., Šiaulių ap., ir žmona Balčūnaitė.
Kaminskas, iš Skriaudžių k., Jonavos ap.
Karkauskaitė, Liudvickė, iš Kamijų k., Merkinės v., Alytaus ap.
Kličiukas, Antanas, iš Papatės-Kirmelės vienk. Pušaloto v. Panevėžio ap.
Kruša, Juozas, Stasys ir Vincentas, iš Guvainių k., Kvedarnos v., Tauragės ap.
Kurtinaitis, Petras, iš Podgelumbiškių k., Sasanos v. Marijampolės ap.
Kvedaras, Jonas, iš Bubių k., Veisė v. Šiaulių ap.
Laskevičius, iš Juodupėnų k. Vilkauskio ap.
Liuteckas, iš Vaitkiemio k., Punksko v., Šiaulių ap.
Lušaitis, Antanas ir Vincas, iš Podgelumbiškių k. Sasanos v. Marijampolės ap.
Mačiokaitis, Monika ir Ona, iš Juodupėnų k., Vilkauskio ap.
Marušauskas, Pranas ir Marė, iš Žiurų-Gudelių k. Šunskų par. Marijampolės ap.
Masaitis, Marcelė, iš Juodaikių par. Girkainio val., Raseinių ap.
Mickėvičius, Juozas ir Pranas, iš Balbieriškio v. Marijampolės ap.
Mikalaunas, Aleksandras, iš Kėdainių ap.
Mincevičius, Liudvikas, išvykęs Astr. Kirsnos dv. Kėsnos v. Morkunas, Eduardas.
Murnas, nuo Žaliosios, Vilkauskio a. Pareigis, iš Gargždų, Kretingos ap.
Rašimas, nuo Žaliosios, Vilkauskio a. Riešė, iš Gargždų, Kretingos ap.
Riešė, Barbra ir Pranas, iš Laisvės, Mažeikių ap.
Rudytė, Elena, iš Skaitgirio par. išvyko iš Žagarės.
Rupkus, Eduardas ir Karolis, iš Pedlodių k. Pašvintinio v. Šiaulių a. Sakalauskas, Kazys, iš Ilgminio k. Merkinės v. Alytaus ap.
Sedelies — Zesnauskienė, Barbra, iš Gudavos.
Senkaitė, Egnutė, iš Platelių, Kretingos ap.
Senkus, Juozas, iš Platelių, Kretingos ap.
Šiauly, Antanas, iš Vieksnių, Mažeikių ap.
Smilgaitė, Stasė, gim. Amerikoje, gyv. Kalnėnų k. Telsių v. Štumlis, iš Gargždų, Kretingos ap.
Subonienė — Dabauskaitė, Agota, turi sūnų Vyta ar Vytautą, ir dukterį.
Urbonas, iš Gargždų, Kretingos ap.
Urbanavičius, iš Gargždų, Kretingos ap.
Vaičiūnas, Antanas, iš Vaskų, Biržų ap.
Valteris, iš Gargždų, Kretingos ap.
Venslauskas, Jonas ir sesuo Magdalena, vaikai Jono, iš Vigrėlių k. Gražiškių v. Vilkauskio ap.
Vilys, Jonas, iš Nemajūčių k., Salo v. Rokiškio ap.
Vyšniauskas, Antanas, Petras ir Pranas, iš Jurskų k., Alksnėnų par. Vilkauskio ap.
Zemauskies — Sedelies, Barbra, iš Gudavos.
Aleksa, šeima, Juozo Aleksos, kuris gyv. Chicago, Ill.
Aleksaitė, Bronė, turėjo brolių Chicagoje — Juozą Aleksą.
Ambasaitienė — Pimiūtė, iš Šaukščių k. Bubių v. Šiaulių ap.
Andriukaitis, Dimijonas, brolis Agotos Vornerienės.
Auslys, Jonas, iš Salnų k., Taujėnų v., Ukmergės ap.
Baruonė, Emilija, iš Zadeikių k. Andrijaus v., Kretingos ap.
Bartrušienė — Koncūtė, Barbra, iš Zadeikių k., Andrijaus v., Kretingos ap.
Baranauskas, Antanas ir Vincas, iš Eišiškių k., Gražiškių v., Vilkauskio ap.
Tilindis Martynas, Olga, Algis, Dalia — Chicago, Ill.
Trimakas Antanina, Kęstutis, Aristidas, Dionyzas — Elizabeth, N. J.
Tubis Mečislavas, Julija, Algimantas, Laima — Brockton, Mass.
Variakojis Kostas — Dorchester, Mass.
Vitkus Juozapas, Apolonija — Waterbury, Conn.

Barzdaitis, Barbra ir Ona, iš Genstinių k., Panevėžio val.
Bernotas, Kazimieras ir Elena, nuo Ylakių.
Brizgintienė — Lučinskaitė, Marijona iš Andrijaus v. Kretingos ap.
Brūziškis, Mykolaitienė, iš Šiaudinių, Virbalio v. Vilkauskio ap.
Brūžys, Anupras, iš Budvičių k., Pajevonio v., Vilkauskio ap.
Brūžys, Jurgis ir Leonardas, iš Budvičių k., Pajevonio v., Vilkauskio ap.
Burneikis, Petras, iš Dulkių k., Vilkių v.
Česna, Jonas, iš Ribinų k., Kybartų v., Vilkauskio ap.
Česna, Jonas, s. Kazio, iš Ribinų k., Kybartų v., Vilkauskio ap.
Cibulskis, Stasys, su šeima, iš Cibulynės k. Imbrado par. Zarasų ap. prašo atsiliepti geradariui, ypač kilusius iš to pat krašto, sutinkančius duoti jam darbo ir buto garantijas.
Dabienė — Poškaitė, Barbra, iš Užvenčio.
Dandėvičius, Tomas.
Daugirdas, Adomas, iš Kazaviškių k., Raseinių v., ir dukteris Irena ir Jofia.
Deveinis ar Doveinis, turi seseris Ievą ir Oną.
Elinskas, Jonas ir Elinskaitė, Elena, iš Joniškių, Biržų ap.
Grevytė — Leonasienė, iš Pykščių k., Andrijaus v., Kretingos ap.
Gudulis, Jonas ir Kazys, iš Zapskio, Jankūnų, Pijus, iš Gražiškių v., Vilkauskio ap., Karpių k.
Jekenta B. G. gyv. Pittsburgh, Pa.
Kazlauskaitė, Magdė, iš Kazlų-Rudų, Marijampolės ap.
Kleinauskaitė — Tamašienė, Antanina, iš Palgio k., Šaukėnų v. Šiaulių.
Kniurytė — Sprainaitienė (E)Mile, iš Varnaičių k. Batakių v. Tauragės ap.
Koncūtė — Baltrušienė, Barboras, iš Zadeikių k., Andrijaus v., Kretingos ap.
Krakauskaitė — Ulevičienė, Marijona, iš Pagražių k., Liubavo v., Marijampolės ap.
Krakauskaitė — Šnapkauskienė, Petronėlė, iš Pagražių k. Liubavo v. Marijampolės ap.
Kul, August, iš Skirsnemūnės k., Jurbarko v.
Krukauskas, Albinas.
Lėnauskienė — Grytė, iš Pykščių k., Andrijaus v., Kretingos ap.
Liaukšminas, Simonas, iš Kėgrių k., Vieksnių v., Mažeikių ap.
Lipskis, Jonas, brolis Leono Lipskio.
Lučinskaitė — Brizgintienė, Marijona, iš Andrijaus v. Kretingos ap.
Lukasevičienė, Marijona, iš Veivėrių k., Marijampolės ap.
Lunskis, Balys, iš Slavėnų k., Anykščių v., Utenos ap.
Mezgelis, Karalius, iš Purplų k., Merkinės v., Alytaus ap.
Minajienė — Poškaitė, Antanina, iš Užvenčio.
Musteikis, iš Gatalių k. Vajasiškio par. Utenos ap. (ar Zarasų ap.)
Mykolaitienė — Brūziūtė, iš Šiaudinių, Virbalio v. Vilkauskio ap.
Norkus, Stasys.
Palšis, Jonas ir Kazimieras, iš Ploščių, išvykę iš Šuklių dv. Žaliosios v., Vilkauskio ap.
Pauliukienė — Prapuolėnė, Birutė, iš Marijampolės, prašo atsiliepti giminei ir pažįstamams.
Petkus, iš Kražių m. Raseinių ap.
Piniūtė — Ambasaitienė, iš Šaukščių k., Bubių v. Šiaulių ap.
Poškaitis, Antanina Minajienė ir Barbra Dabienė, iš Užvenčio.
Prapuolėnė — Pauliukienė, Birutė, iš Marijampolės, prašo atsiliepti giminei ir pažįstamams.
Rimšienė — Svidinskaitė ir vyras Rimša, iš Imbrado v., Zarasų ap.
Rutkauskaitė — Šleder, Ona, iš Šiaurės k. Šiaulių ap.
Šleder — Rutkauskaitė, Ona, iš Šiaurės m. Šiaulių ap.
Šnapkauskienė — Krakauskaitė, Petronėlė, iš Pagražių k., Liubavo v. Marijampolės.
Sprainaitienė — Kniurytė (E)Mile, iš Varnaičių k. Batakių v. Tauragės ap.
Svidinskaitė — Rimšienė ir vyras Rimša, iš Imbrado v., Zarasų ap.
Tamašienė — Kleinauskaitė, Antanina, iš Palgio k., Šaukėnų v. Šiaulių.
Ulevičienė — Krakauskaitė, Marijona, iš Pagražių k., Liubavo v., Marijampolės ap.
Vaitkus, Justinas ir Viktoras, iš Kvedarnos v. Tauragės ap.
Valentinavičius, Antanas, iš Budų k., Grinkiškio v., Kėdainių ap.
Valučiūtė (Valučiūnė) iš Jankūnų k., nuo Radviliškio-Šiaulių duktė Valučiūnė ir Uršulė Orvidaitės.
Vanagas, Jonas ir jo seserys, kurių viena Elena, vaikai Ignaco Vanago ir Onos Zveblaitės-Vanagiencės.
Vilčinskis, Jonas, iš Skirsnemūnės k., Jurbarko v.
Zabauskas, Petras, iš Švendriškių k., Jurbarko v., ir jo šeima.

Kauno ap.
Knispelytė — Ellison, Morta, gyv. New York, N. Y.
Krujeleškis, Juozas, ir jo brolis, iš Tūpių k., Gražiškių v., Vilkauskio ap.
Kuckat — Schmidtaitė, iš Vidgirių k., Gražiškių v., Vilkauskio ap.
Luošius, Pranas, nuo Ukrainų.
Maurušat — Schmidtaitė, iš Vidgirių k., Gražiškių v., Vilkauskio ap.
Meyer, Adolf, iš Budvičių k., Pajevonio v., Vilkauskio ap.
Mikodamas, Teofilus.
Minikienė — Šuckauskaitė, Vince, iš Šukorepės k., Medzingės par., Alytaus ap.
Pilelis, Ignas ir šeima, turi sūnų Liudą.
Pliškėvičutė — Sakalauskienė, Morta, iš Meškučių k., Medzingės par., Alovės v., Alytaus ap.
Proškevičius, Kandas, Lietuvis Amerikietis, buvęs Vokietijoje su Amerikos kariuomene.
Renkvič (Renkvič), Robert, iš Kalnujų k., Raseinių v.
Rusinskis, Anton, iš Ukrainų, Amerikoje žinomas kaip Anthony J. Rush, gyv. Detroit.
Rutkauskio, iš Šakių, giminaite Emilija (jos pavardė nežinoma) iš Patilčių ar Tilčių k., Šakių ap., prašoma atsiliepti.
Sakalauskienė — Pliškėvičutė, Morta, iš Meškučių k., Medzingės par., Alovės v., Alytaus ap.
Samuelis — Berasaitė, ir jos sesuo, iš Kalgriaučių k., Darbenų v., Kretingos ap.
Schmidt — Friedrich, ir Schmidtaitės, ištėk, Bartel, Dieklus, Kuckat ir Maurušat, iš Vidgirių k., Gražiškių v., Vilkauskio ap.
Staciartas, iš Sveikšnos v., Tauragės.
Stasvė — Valskienė, Marijona, iš Žiobiškio par., Rokiškio v.
Stokas, Edvardas, gimes Amerikoje.
Stokas, Kazys, iš Karklupėnų k., Pajevonio v., Vilkauskio ap.
Šuckauskaitė — Miskienė, Vince, iš Šukorepės k., Medzingės par., Alytaus ap.
Tenikat, Peter.
Vainiūtė — Jonušienė, Ona.
Valskienė — Stasvė, Marijona, iš Žiobiškio par., Rokiškio v.
Alfauškiutė — Paujaunienė, Ona, iš Dobilynių k., Vistytio v., Vilkauskio ap.

Arunas, Petras.

Arunaitis, Pijūšas, ir jo brolis, broliai Barboros Galeckienės.

Bartulis, Antanas, iš Pažeriuų k., Tauragės ap.

Bendaravičius, Albinas (Bender, Albert), iš Vidgirių k., Keturvalkių v., Vilkauskio ap.

Bečius (Beschus), Martynas, iš Veivėrių.

Bublauskas, Vladas, iš Skudo v., Kretingos ap., Kauklėlių k.

Bublauskas, Petras.

Buškevičienė — Kimbrautė, iš Plučių k., Turkauskienė, Ona, iš Riešė k., Ežvilko v., Tauragės.

Dabkevičius, Vincas, iš Savidonių k., Pašilės v., Ukmergės ap.

Dainius, Antanas, iš Dabūtų k., Gelvandiskio v., Šakių ap.

Dalnevicius, Juozas, Petras ir Simas, ir sesuo Marija, iš Strevos k., Semeliškių par., Trakų ap.

Danielius, Juozas, iš Labgirių k., Šimkaičių v., Raseinių ap.

Dičienė — Marozytė, Antanina, iš Ramygalos.

Dumauskas, Pranas, iš Jokų k., Luokės v., Telsių ap.

Eidukaitienė — Šnekytė, Ona, iš Liukų k., Kaupiškių k., Vilkauskio ap.

Geniūtė, sesuo Justinos Antanavičienės, iš Trakų ap.

Gribas, Vilius, iš Švobiškio k., ir par.

Grikenas, Jonas, iš Janavos k., Panemunio v., Rokiškio ap.

Jakutaitė, Rozalija, iš Nabulių k., Tryškių v., Šiaulių ap.

Johnson — Šliauterytė, Marcelė, iš Papišės, Šiaulių ap.
Kanapkaitis, iš Anslauko km., Pajevonio par., Vilkauskio ap.
Karpis, Juozas, iš Batakių v., Tauragės ap., Šakų k.
Kasparavičius, Bronislava, ir Petronėlė, iš Mačiūnų k., Gargždų v.
Kasputienė, iš Juodkėnų k., Girkainio v., Raseinių ap.
Kazlauskaitė — Šajauskienė, Elena.
Kazlauskas, Juozas, iš Kalesnykų k., Alovės v., Alytaus ap.
Kelpša, Viktoras, iš Salopelių k., Liolių par., Kelmės v., Raseinių ap.
Kemžaitė, Ida, iš Smalininkų, Klaipėdos kr.
Ketraišas, Barbra ir Marija, iš Šilalės v., Tauragės ap.
Kimbrautė — Buškevičienė, iš Plučių k., Riešė v., Tauragės ap.
Kimbrautė — Buškevičienė, iš Plučių k., Riešė v., Tauragės ap.
Kirišius, Jonas, iš Ežaičių k., Gargždų v.
Kurauskaitė, Ona, iš Šakių k., Kaupiškių v., Vilkauskio ap.
Kurtinaitienė — Puniškytė, Veronika, iš Mikalajevos k., Kalvarijos v., Marijampolės ap., ir vyras Kurtinaitis, Jonas.
Labanauskas, Jonas, iš Liolių m., Raseinių ap.
Merkusaitė, Ona, iš Slavikų v., Šakių ap., Saldamieriu-Juokakaimio.
Marozytė — Dičkienė, Antanina, iš Ramygalos.
Matukas, Antanas ir Jonas, iš Veseliškių k., Panemunio par., Rokiškio k.
Matusevičius, Kazimieras, nuo Kušpikio-Skapiškio.
Morkytė — Stilienė, Antosė, turi sūnus Albina ir Jurgį, bei dukteris Janę ir Stasę.
Norvaisas, Liudvikas, iš Ruikių k., Šiaulių ap.
Padaras, Pranciškus.
Pajaujienė — Alšauskaitė, Ona, iš Dobilynių km., Vistytio v., Vilkauskio ap.
Paulauskaitė, Bronė, iš Jadzotų k., Ylakių v., Mažeikių ap.
Petraskas, Vladas, išvyko iš Selemenkos k., Trakų ap.
Pluskaitis, Jonas, iš Antanavo v., Marijampolės ap.
Puniškytė — Kurtinaitienė, Veronika, iš Mikalajevos k., Kalvarijos v., Marijampolės ap., ir vyras Kurtinaitis, Jonas.
Ramonas, Bronius, iš Kapustolių k., Pašilės v., Ukmergės ap.
Rutkauskaitė, Kunigunda.
Sabulis, Jonas ir Elena, atvykę iš Rygos.
Sajauskienė — Kazlauskaitė, Elena.
Sakalauskas, Vincas, sūnus Juozo ir Marijonos šaukščiūtės, iš Vilkauskio ap.
Sakalauskas, Simonas, iš Gudelių k., Vilkauskio v.
Salecker, Gustavas, Henry, Justina ir Ona, iš Liukų k., Vistytio v., Vilkauskio ap.
Sapranaukaitė — Susnienė, Jugasė, iš Taručio k., Suvainiškių par., Rokiškio ap.
Sawicki, Veronika, gyv. Detroit.
Sedžaitė, Veronika.
Sidlauskas, Bronislavas.
Šikšys, Jonas, nuo Vilkių, Cedasų par., Rokiškio ap.
Simonienė, Ona, pažinojusi Kojelį, Jonas, gyv. Wisconsin val., Jonas Kojelis buvo iš Ežaičių k., Gargždų v.
Šliauterytė — Johnson, Marcelė, iš Papišės, Šiaulių ap.
Šnekytė — Eidukaitienė, Ona, iš Liukų k., Kaupiškių k., Vilkauskio ap.
Spudaitė, Elena, iš Kelmėnų k., Joniškio v.
Stilienė — Morkytė, Antosė, turi sūnus Albina ir Jurgį, bei dukteris Janę ir Stasę.
Straušnaitė, Marijona, iš Kasperiškių k., Ziežmarų v., Trakų ap.
Sudeika, iš Aučiūnų k., Platelių v., Kretingos ap.

IT'S A PICNIC — WITH A FOOD FREEZER

The picnic season has arrived, and here's the modern way to picnic without all the fuss and bother of preparing a lunch:
You just select an already-prepared meal from your electric food freezer, gather together the family and the baseball equipment, and you're on your way!
By lunchtime the food has thawed just right for eating. And it's as fresh and tempting as the day you froze it.
A food freezer can be a storehouse of picnic lunches all summer — if you've been far-sighted enough to prepare and freeze your favorite foods during the winter and spring.
How's this for a picnic lunch? — Roast chicken, baked beans, fruit cup, muffins, orange juice.
Perhaps you prefer frankfurters, hamburgers, or meat loaf. Maybe you'd like stuffed green peppers or sweet potatoes. How about ham, turkey, egg or cheese sandwiches?
Well, your food freezer keeps them all safe for months.
It solves the "left-over" problem, too. When ham, chicken, spaghetti or soup is left after a meal, package it and put it in the freezer. It will be delicious on a picnic two months from now.
Not only for picnics, but also for parties, unexpected guests, and for daily meals for the family, a freezer saves hours of meal preparation. And it assures a variety of healthful foods — all year long.
Yes, with an electric food freezer, every day is a picnic.

CLEVELANDO IR APYLINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

DIRVOS VAKARO TALKININKŲ PASIMATYMAS

DIRVOS vakaro rengimo komitetas nutarė sukviešti bendram pasimatymui ir pobūviui visus to vakaro programos dalyvius ir kitus talkininkus.

Tas pasimatymas numatytas ateinančių antradienį, birželio 7 d., 8:30 val. vak., apatinėje Lietuvių Salėje.

Visi to vakaro programos dalyviai ir talkininkai maloniai kviečiami apsilankyti į kuklų, bet, tikimasi, jaukų pobūvį.

DABAR Į LAUKUS

Vakaru laikas salėse jau pasibaigė. Dabar jau ateina laikas rengtis į gegužines-piknikus. Jų įvairios draugijos numatytos visą dieną.

Kudirkiečiai primena, kad jie vieną iš pirmųjų tokių gegužinių rengia birželio 26 d. Smulkesnių žinių apie tai bus vėliau pranešta. Tuo tarpu kviečia tik įsidėmėti tą dieną — birželio 26 — ir iš anksto tą dieną paskirti išvažiavimui į kudirkiečių draugijos, pasilinksminimą.

MIRĖ SKUŽINSKAS

Pereitą antradienį mirė Klemensas Skužinskas, gyvenęs 15618 Trafalgar Ave. Pašarvotas buvo netoli nuo gyvenamos vietos. Gedulingos pamaldos buvo šv. Jurgio bažnyčioje.

PRASIDEDA "POP KONCERTAI"

Rytoj, šeštadienį, birželio 4 d. Public Auditorioje atidaroma "POP" koncertų serija. Pirmasis vakaras visais paskirtas garsaus rusų kompozitoriaus Čaikovskio muzikai. Atlieka Cleveland Summer Orchestra, vadovaujant dr. Rudolph Ringwall. Koncerto solistas — 17 m. amžiaus pianistas Kenneth Wolf.

Vakaro programoje — kazuokų šokis iš "Mazepa", Romeo ir Julijos uvertiura - fantazija, rinkinys iš baletų "Spraktukas" humoreska ir valsas iš "Eugenijos Oneginos" ir kt.

Iš viso šių koncertų numatoma per visą vasarą 22. Antras koncertas bus birželio 11, trečias — birželio 18.

REIKALINGAS BUTAS

iš 3 - 4 kambarių bevaikė šeimai

Prašoma praesti DIRVOS redakcijai—arba telefonu ON. 1290

LIETUVIŠKAS ORCHESTRAS

šokiams, vestuvėms parengimams ir piknikams

AL NEIMANIS ORCHESTRA

17905 Grovewood Avenue

Susitarti telefonu — IVanhoe 3264

Geriausias

LIETUVIŲ

Paveiksluotas

Už \$1.00 lankys Tamstas kožna mėnesi per 1 meta.

Insigetos Gegužio 15, 1938.

LIETUVIŲ NAUJIENOS

332 N. 6th Street

Žurnalas

NAUJIENOS

32-jų puslapių

Philadelphia 6, Pa.

STRAIPSNYJE "DAR APIE DIRVOS VAKARĄ"

pereitame numeryje įvyko labai nemalonius eilučių persikėlimas: po septyniolikos pirmų eilučių pateko aštuoniolika tų eilučių, kurios turėjo būti antroje to straipsnio skiltyje, po žodžių: "Galop turiu ką nors pasakyti apie dabartinį laiką atvyku". Dėl šios klaidos labai atsiprašome autorių ir skaitytojų.

NAUJA telefonų pasikalbėjimo tvarka su priemiesčiais

Clevelando miesto ir priemiesčių telefonų turėtojai yra susiskirstyti trimis zonomis, bet ligi šiol kalbant su priemiesčiu net ir savo gretimųjų zonų buvo papildomas mokeskis. Dabar, pav., East miesto zona su ta pačia priemiesčio zona galės kalbėtis be papildomo mokesčio. South ir West priemiesčių zonos tarp savęs irgi galės kalbėtis be papildomo mokesčio.

Priemiesčių zonos, kur telefonų turėtojai toliau gyvena, bus paskirstyti naujomis zonomis ir su jais pasikalbėjimai bus apmokami pridėdant nedidelį zonos mokesčių vietoj dabartinio mokesčio pagal nuotolį.

HIPPODROME

Nuo ateinančio trečiadienio čia bus rodoma senai laukiamas Warner Bros' filmas "Colorado Territory".

Tai yra filmas iš Vakaru gyvenimo. Joel McCrea vaidina garsaus McQueen rolę, o Virginia Mayo atlieka spalvingą Carson vaidmenį.

Salia jų Dorothy Malone vaidina mielos pietietės mergaitės rolę, jos tėvą vaidina Hery Hull. Seno ispaniško miesto vaizdai, mėnesienos, didžiulės perijos ir kalnai yra tos filmos veiksmų puikūs rėmai.

PADEKOS

VI. Šukienė ir sūnūs dėkoja visiems dalyvavusiems bei padėjusiems Pov. Šukio laidotuviuose ir spaudoje plačiai paminėjusiems vėlionies veiklą.

Vytautas ir Vladas Vitkauskai su šeimomis dėkoja Petriui ir Katrii Vilksams, 4210 Oak Park, Clevelande, padėjusiems jiems atvykti į Ameriką ir čia kurtis.

M. ir J. Šalučų šeima dėkoja Uršulei ir Juozui Gaigalams ir visai jų šeimai, ir Mickevičiams šeimai, gyvenantiems Brockton, Mass., už pagalbą atvykti Ameriką ir čia įsikurti.

BALFo VAKARAS

Nors gražus oras ir trys iš eilės nedirbamos dienos daugelį galėjo suvilioti išvažiuoti toliau į gamtą ar pavišėti, BALFo vakaras pereitą sekmadienį Lietuvių salėje susilaukė gausios publikos — beveik tiek pat, kiek ir DIRVOS vakaras. Tas rodo, kad tautiečiai tokiais paruošimais domisi.

Vakara jautriais žodžiais atidarė ir programą vedė BALFo skyriaus pirmininkas A. Banys. Kadangi pastaruoju metu vis dažniau ir dažniau rengiama įvairių pobūvių ir jie sutraukia vis daugiau dalyvių, tai, norint geresnio šiam darbe sklandumo ateityje, verta plačiau pasidomėti apie juos mintimis.

Peržvelgsiu programą punktaliai:

1. Programos vedėjas. Jeigu visa programa sudaroma iš linksmų gabaliukų, tai stengiamasi programos vedėją parinkti žmogų iš prigimties linksmą ir su humoru. Toks programos vedėjas, kol už uždaros vyksta persitvarkymai, savo humoru ar čia pat gautomis aktualijomis užpildo pertraukų spragas ir sulipdo vyksmą, sudarydamas visos programos vientisumą. Toks programos vedėjas turi būti savo rūšies artistas. Jo geriausia iškūta pačių vaidintojų tarpe.

Rimtesnėse ar iškilnių programose vedėjo reikia rimto, santūraus. Tokį vedėją geriausia rinkti visuomenininkų tarpe.

Kiekvienu atveju programos vedėjas neturi būti tuščiai plepus, nes šitokie programos vedėjai žiūrovams yra tikra kančia.

Šio vakaro programos vedėjas A. Banys pilnai atitiko savo užduotį — pranešinėjo trumpai ir konkrečiai.

Būtų gerai, jei programos vedėjas naudotųsi mikrofonu, nes pertraukos metu salėje tylos ne per daugiausia ir toliau sūdinantiems sunku pranešėją sugirsti.

2. Prakalbos. Kai kada vakarų rengėjai iš anksto skelbia, kad "prakalbų ir aukų rinkimo nebus". Matomai, rengėjai jau yra patyrę, kad publika šių dviejų dalykų nemėgsta. Šį kartą aukų rinkama nebuvo, bet už tai atsigriebta ant prakalbų...

Ne rengėjų čia kaltė, bet kalbėtojų. Buvo girdėta, kad dviems kalbėtojams programoje skirta po 15 minučių laiko. Pirmasis — Z. Jankus, kalbėjo 20 minučių. antrasis — prof. I. Malinauskas, net 45 minutes, ir net pasisakęs, kad programos tvarkytojai jam laikrodį rodo, nesiškinio daryti išvados...

Tos iš esmės geros kalbos (prof. Malinausko kalbai labiau tiktų paskaitos vardas) geriau tiktų specialiai paskaitoms skirtame vakare.

3. Clevelando Lietuvių Meno Choras. Kaip programos vedėjas paaiškino, šis choras įvairiose programose dalyvauja jau 30 metų. Tam galima pilnai patikėti, nes bemaž visi šio choro dalyviai ir pats to choro vedėjas K. Štaupas — yra žilagalviai. Jau savo vaikus užauginę asmenys. Ši vakara choras padainavo keletą gražių lietuviškų dainų. Šis choras Clevelande tuo tarpu yra bene vienintelis, kuris viešuose parengimuose sugėba lietuviškas dainas padainuoti keturiomis balsais. Nei jaunimas dar nesudarė pajėgaus varžybininko, nei naujai atžalavusieji tuo tarpu jo nepavaduoja... Todėl gėrimės šiuo choru ir reiškiam jam pagarbą.

4. Solo ir duetas. Pirmą solo dvi lietuviškas dainas ir arija iš "Madame Butterfly" lietu-

viškai padainavo jaunutė, vos 15-kos metų, V. Stepulionytė iš Detroito. Jos balsas skambus ir švelnus. Dainavime jaučiama mokyklos įtaka. Būtų džiugu, jei tobulindama savo balsą, ji turėtų progos daugiau pasilavinti ir lietuviškos taranos — tada tikrai susilauktumėm naujos žvaigždės lietuviškuose koncertuose.

Solo dainavo keletą dainelių Meno Choro dalyvė Galdikienė. Jos balsas gilus, skambus ir, nepaisant solistės gilaus amžiaus, lengvai ir švelniai perduodamas.

Duetu keletą dainelių gražiai padainavo E. Samas ir J. Kadžiūš. Malonu matyti scenoje čia gimusių jaunimą ir girdėti jų jautriai išpildomas lietuviškas liaudies dainas.

Gražiai padainavo porą dainų ir moterų sekstetas iš to paties K. Štaupo vedamo choro dalyvių tarpo.

5. Vaidinimas RAUDONI AKULIORIAI. Šį vieno veiksmo J. Gliandos parašytą veikaluką suvaidino tremtiniai. Veikaluko mintys yra, kad kiekvienas, kad ir susipratęs, Maskvoje užsidėda raudonus, Maskvoje pagamintus akinius, tuojau ima kalbėti maskviškai ir visur, net ir savo artimuose, mato tik fadistus... Taigi, kalti "raudoni akulioriai", t.y. Maskvos propaganda.

Veikaluko mintis įdomi, bet tai yra pasikalbėjimo formos įvilta publicistinė mintis, todėl tik labai prityrę vaidintojai gal galėtų sukurti iš jo scenišką vaizdelį. Deja, išskyrus E. Rastenių, vaidintojams to prityrimo regimai stinga, tad daugumas autorius sumanymų neišryškėjo. Todėl ir žiūrovai vaidinimo nebuvo stipriai "pagauti".

Prieš programos pabaigą kalbėjo ir pats veikaluko autorius. Malonu buvo matyti svečią iš Detroito, kuris šalia kelių žodžių dar ir savo eilėraščių padėklamavo. Tiesa, tas svečio pasirodymas būtų geriau tikęs anksčiau, prieš ar tarp kalbų. Dabar jam teko kalbėti ir deklamuoti jau į gerokai nuvargintą publiką...

6. Tremtinių choras ir šokiai. Iki šiol matytos mūsų scenoje tremtinių grupės pasirodymų negalima būtų pavadinti choru. Tremtiniai daugiau pamėgę dinamišką scenos gyvenimą, kur deklamacijos, aktualija, dainos ir šokiai pinasi į bendrą vainiką. Reikia pasakyti, kad žiūrovams tas geriau patinka, negu tik dainavimas, Tremtiniais, gal būt, šitas dalykas geriau vyksta, negu kam kitam, nes jie turi daug pergyvenimų, iš kur gali semtis scenai temas-medžiagą. Visas dalykas čia — tai prityrusio menininko režisoriaus trūkumas. Iki šio laiko viskas atliekama grynai mėgėjiškai, kiekvieno dalyvio sumanymą išnaudojant.

Šį kartą tremtiniai vėl pasirodė su savo pajėgomis, kur šalia dainų ir šokių buvo įpintas montažas — tremtinio išlydėjimas iš stovyklos į Ameriką. Scena visą laiką buvo gyva, judri ir turinio bei atlikimo atžvilgiu paliko gerą įspūdį.

B.

Lankytės savo Klube!

Amerikos Lietuvių Piliėčių Klube penktadienio vakarais gausite skanių bulvinių blynų, šviežios žuvies, prie to visokių išsigėrimų. Klubo nariai prašomi dažniau prisiminti apie savo Klubą.

Dabar jau laikas nariams ir įsigyti naujas 1949 metų korteles. 6835 Superior ave.

LIETUVIŲ SALĖ

Išnuomojama koncertams, šokiams, vestuvėms ir kitokiems parengimams. Iš anksto kreipkitės pas A. Šimkūną, Lietuvių Klube, 6835 Superior Ave.

Šv. Jurgio parapijos ribose, Bayliss Ave.,

6 šeimynų mūrinis namas

kiekvienas butas po 5 kambarius

Labai pigu - - - - - \$16.500

7811 Riddel Ave.

6 kambarių atskiras namas

viduj naujai pertaisytas

\$8.500

Telefonuokit LI 9216

S A M'S

Fruit Store

Complete line of the Finest Fruits in the City

9201 St. Clair Ave.

GL 9440

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba randa tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

609-12 Society for Saving Bld.

Telef.: MAin 1773.

NO BETTER
TERMS
ANYWHERE

LOANS TO
REPAIR, MAINTAIN,
MODERNIZE YOUR HOME
OR BUSINESS PROPERTY

JONAS G.
POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas

Popieriuotojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telefonas: POTomac 6899

Venetian Blinds

Norit pagražinti savo namų langus naujais VENETIAN BLINDS ir WINDOW SHADES? Šaukite:

J. PEČIULIS

Telefonas: IV 3348
19206 Kildeer Ave.
Cleveland, Ohio

Nori pagražinti savo namus? Šauk—

K. ŠTAUPAS

Namų Dekoravimas
musų specialybė.

Kambarių Popieravimas
Namų Maliavojimas

16908 Endora Road
Telefonas:
KENmore 8794.
Cleveland, Ohio

MONCRIEF'S Šildymo Sistemos

Palaiko Daugiau Clevelando Namų ŠILTAIS negu kurie kiti šildymo Padargai GAS-OIL-COAL

THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEFONAS: MAin 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose. Sutaissau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LASNIK CAFE

Puiki, Moderniškai Įrengta Lietuviška Užėiga
6824 SUPERIOR AVE.

(Šalia Dirvos Redakcijos)

Užkviečiame Lietuvius iš kitų miestų sustoti pas mus.
Kastantas ir Ona Lesnikauskai — Savininkai

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue
Cleveland 3, Ohio

Wikelis Funeral Home

PILNAS LAIDOTUVIŲ
PATARNAVIMAS

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 9292

Jakubs Funeral Home

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIAMS PARVEŽTI

Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE

ENdicott 1763

Come in and meet your old friend
Bill Green, now tending bar

VIC'S OASIS

Wade Park at 71st Street

BEST FOOD IN TOWN

Air Conditioned

Good Service

Cleveland, Ohio

LIETUVIŲ BANKINĖ ĮSTAIGA

Pavasario laikas yra namų taisymo ir naujų statymo laikas. Bet nuolatinis taupymas ant depozitų yra tikras laimingo gyvenimo statymas atečiai.

Todėl pasinaudokite mūsų patarnavimais!

THE SUPERIOR SAVINGS
AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE. 2498

I. J. SAMAS - JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Žiedų, Laikrodžių ir visokių graždaikčių, už nupigintą kainą.

Darom naujas

AUTO BATTERIES

Tiesiog iš Lietuvių dirbtuvės
Pigiau negu kitur
TAISO IR SENAS BATTERIES

Antanas Kirkilas ir Sunus

1019 Woodland Ave.

Cleveland

Telefonai:
CE 0019
MA 3359